

THE BRITISH ESPERANTIST

The Official Organ of the British Esperanto Association.

VOL° VI. N-RO 72.

DECEMBRO, 1910.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO, AFRANKITE.

EN GRANDA BRITUJO.

Por unu jaro ... 3 ŝilingoj.
Unu numero ... 3 pencoj.

EKSTERLANDE.

Por unu jaro ... \$0.75, fr.4, M.3.
Laŭ Internacia Mono ... Sm. 1.50.
Abonoj estas akceptataj ĉe la komenciĝo de ĉiu monato, kaj devas esti pagataj per poŝtomandato aŭ Ĉekbanka transpagilo. Sin turni al la Sekretario, 133-136, High Holborn, London, W.C.

REDAKCIO.

Manuskriptojn, k.t.p., oni bonvole sendu al la Redaktora Komitato, 133-136, High Holborn, London, W.C.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p.

Ordinare oni ne povas resendi artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.

Pri Anoncoj, sin turni al la Direkcio, THE BRITISH ESPERANTIST, 133-136, High Holborn, London, W.C.

ENHAVO.

	AGO
The Guarantee Fund ...	221
Songó de Infano pri Stelo (Charles Dickens). UOAGO ...	222
Kristnaska Donaco. G. C. LAW ...	223
Post Kvindek Jaroj ...	224
Onklo Mos' kalkulas la Ovojn. C. P. ISAAC ...	225
La Lernanto Bakisto (E. Boutmy). F. ZOCHER...	226
Libraro kaj Gazetaro ...	228
Brita Kroniko ...	231
Esperanto Propaganda League ...	234
Language Problems in the Mission Field. W. M. PAGE ...	234
La Nova Testamento en Esperanto. Pastro J. CYPRIAN RUST ...	236
Esperanto Progress Abroad ...	237
The Esperanto Press Club ...	239
B.E.A. Council Meeting, New Members, &c., Examinations, Donations.—F.K.I. ...	240

The Guarantee Fund.

133, High Holborn,
London, W.C.
December, 1910.

Dear Friends,

We wish to take this first opportunity to thank you for the very generous response which you have made to our Appeal, enclosed in the November BRITISH ESPERANTIST.

The required total has almost been achieved already—in fact, by the time these lines reach you, it will probably be fully attained. But there is no reason why the proposed minimum should not be considerably exceeded, so we are once again enclosing the Guarantor's Form in the hope that, if you have already made use of it personally, you will kindly pass it on to a friend.

You will be gratified to know that the proposal has

received such warm support and general approval. And, in addition, several fellow-workers have sent most welcome donations

Among those already entered among our guarantors will be found representatives of all sections of Great Britain. Ireland has taken her part, and we anticipate that the arrival of the mails from Dominions overseas will shortly illustrate the solidarity of the Empire for our cause.

Thanks to this, we are about to enter the New Year with renewed energy, and we trust that increased prosperity will be enjoyed, not only by all societies representing our movement, but also by each of you personally during the coming year.

With heartiest thanks and good wishes, we are,

Yours sincerely,

THE FINANCE COMMITTEE OF THE B.E.A.

Songho de Infano pri Stelo.

De CHARLES DICKENS.

Iam estis infano, kiu sufiĉe vagadis kaj multajn aferojn pripensis. Li havis fratinon, ankaŭ infanan, kiu estis lia ĉiama kunulino. Ĉi tiuj du miradis la tutan tagon. Ili miris pri la beleco de la floroj, pri la alteco kaj blueco de la ĉielo, pri la profundeco de la klara akvo, ili miris pri la boneco kaj potenco de Dio, kiu la belan mondon kreis.

Ili foje diris unu al alia: Se ĉiuj infano ĵurteraj mortus, ĉu la floroj, la akvo kaj la ĉielo bedaŭrus? Ili kredis, ke jes. Ĉar, ili diris, la burĝonoj estas idoj de la floroj; la petolaj riveretoj, kiuj malsupren saltetadas la montet-deklivojn, estas idoj de la akvo, kaj la plej etaj brilaj punktoj, kiuj ludas kaŝig-ludon la tutan nokton en la ĉielo, ja devas esti la idoj de la steloj; kaj ili ĉiuj malĝojus, se siajn kunludintojn, la homidojn, ili jam ne vidus.

Estis unu hele brilanta stelo, kiu aperadis antaŭ la aliaj en la ĉielo, proksima al la preĝej-pinto super la tomboj. Tiu estas, ili pensis, pli granda kaj pli bela ol ĉiuj aliaj, kaj ĉiunokte ili atendadis ĝin starante manon en mano ĉe la fenestro. Tiu, kiu unue vidis ĝin, ekkriis: "Mi vidas la stelon!" Kaj ofte ili ekkriis samtempe, tiel bone ili sciis, kie kaj kiam ĝi leviĝos. Tiamaniere ili tiel amikiĝis al ĝi, ke antaŭ kuŝiĝo ili ĉiam elrigardis denove por deziri al ĝi bonan nokton, kaj sin turnante en la lito por endormiĝi ili ĉiam diris: "Dio benu la stelon!"

Sed kiam ŝi estis ankoraŭ tre juna, ho! tiel juna, la fratino velkadis kaj fariĝis tiel malforta, ke ŝi jam ne povis stari nokte ĉe la fenestro; tiam la infano sola malĝoje elrigardadis, kaj tuj kiam li vidas la stelon, li sin turnas dirante al la pala paciencoplena vizaĝo sur la lito: "Mi vidas la stelon!" Tiam aperadis rideto sur la vizaĝo, kaj malforta voĉeto respondadis: "Dio benu mian fraton kaj la stelon."

Kaj tiamaniere la tempo venis baldaŭ, tro baldaŭ, kiam elrigardas la infano sola, kaj kiam ne estas vizaĝo sur la lito, kiam estas tombeto inter la tomboj, kiu antaŭe tie ne estis, kaj kiam la stelo vidigas al li siajn longajn radiojn tra liaj larmoj.

Nu, ĉi tiuj radioj estis tiel brilaj kaj ili ŝajnis fari tian brilan vojon de la tero ĝis la ĉielo, ke, kiam la infano kuŝis en sia soleca lito, li songis pri la stelo; kaj songis, ke tie kuŝante li vidas amason da homoj kondukataj de anĝeloj supren tra tiu brila vojo. Kaj la stelo, malfermiĝante, aperigis al li grandan mondon de lumo, kie multaj aliaj tiaj anĝeloj atendas akcepti la kondukatojn.

Ĉiuj atendantaj anĝeloj turnas siajn radiantajn

okulojn sur tiujn, kiuj estas enportataj en la telon; kaj kelkaj, eliginte el la vicoj, en kius ili staris, sin ĵetas sur la kolojn de la alvenintaj, kaj, ameme ilin kisinte, forkondukas ilin tra lumaj aleoj, videble tiel feliĉe pro ilia kunesto, ke la infano, kuŝante sur sia lito, ploris pro ĝojo.

Sed estis multaj anĝeloj, kiuj ne akompanis ilin, kaj unu el tiuj li konis. La paciencoplena vizaĝo, kiu iam kuŝis sur la lito, estas glora kaj radiluma, sed lia koro trovas lian fratinon inter la tuta amaso.

La fratina anĝelo atendis apud la eniro en la stelon, kaj diris al la kondukantestro:

"Ĉu alvenis mia frato?"

Kaj tiu respondis: "Ne."

Ŝi estis esperplene sin deturnanta, kiam la infano, etendante la brakojn, ekkriis: "Ho! fratino! jen mi estas! Min prenu!" Tiam ŝi turnis sur lin siajn radiantajn okulojn, kaj estis nokto; kaj la stelo lumigis en la ĉambron, vidigante al li siajn longajn radiojn tra liaj larmoj.

De tiu horo la infano rigardadis la stelon kiel la hejmon, al kiu li iros, kiam venos lia tempo; kaj li opiniis, ke li apartenas ne sole al la tero sed ankaŭ al la stelo, ĉar tien la fratina anĝelo antaŭeniris.

Naskiĝis infaneto por esti frato al la infano; kaj kiam ĝi estis ankoraŭ tiel malgranda, ke ĝi neniam parolis vorton, ĝi etendis sian korpeton sur la lito kaj mortis.

Denove la infano songis pri la malfermita stelo, la anĝelaro, la amaso da homoj kaj la vicoj da anĝeloj kun radiantaj okuloj ĉiuj turnitaj sur la vizaĝojn de la alvenantaj.

Diris la fratina anĝelo al la kondukantestro:

"Ĉu alvenis mia frato?"

Kaj tiu diris: "Ne tiu, sed alia."

Kiam la infano vidis la fratan anĝelon en ŝiaj brakoj, li ekkriis: "Ho, fratino, jen mi estas! Min prenu!" Kaj ŝi sin turninte ridetis sur lin, kaj la stelo lumis.

Li fariĝis junulo kaj estis okupata per siaj libroj, kiam venis al li maljuna servisto, kiu diris:

"Via patrino ne vivas plu. Mi alportas ŝian benon por ŝia karega filo!"

Nokte denove li vidis la stelon, kaj la tutan amason kiel antaŭe. Diris la fratina anĝelo al la kondukantestro:

"Ĉu alvenis mia frato?"

Kaj tiu diris: "Via patrino!"

Laŭtega ĝoja krio aŭdiĝis tra la tuta stelo pro tio, ke la patrino rekuniĝis kun siaj du infanoj. Kaj li etendis la brakojn kaj ekkriis: "Ho, patrino, fratino, frato, jen mi estas! Min prenu! Kaj tiuj respondis al li: "Ankoraŭ ne," kaj la stelo lumis.

Li fariĝis viro, kies haroj griziĝas, kaj li sidis en sia seĝo apud la kameno, korpeza, kun vizaĝo larve malsekigita, kiam la stelo ankoraŭ unu fojon malfermiĝis.

Diris la fratina anĝelo al la kondukantestro :
“Ĉu alvenis mia frato?”

Kaj tiu diris: “Ne, sed lia virga filino.”

Kaj la viro, kiu antaŭe estis la infano, vidis sian filinon ĵus perditan de li, ĉiela estaĵo inter tiuj tri, kaj li diris: “La kapo de mia filino ripozas sur la brusto de mia fratino, ŝia brako ĉirkaŭprenas la kolon de mia patrino, kaj ĉe ŝiaj piedoj kuŝas la infaneto de la pasinteco, kaj mi povas elporti mian apartiĝon de ŝi, laŭdu Dion!”

Kaj la stelo lumis.

Tiamaniere la infano fariĝis maljunulo, kaj lia vizaĝo, iam glata, sulkiĝis, liaj paŝoj estis malrapidaj kaj malfortaj, kaj lia dorso kurbiĝis. Iun nokton, kuŝante sur la lito, kun siaj infanoj ĉirkaŭstarantaj, li ekkriis kiel li ekkriis antaŭ tiel longe:

“Mi vidas la stelon!”

Ili flustris unu al alia: “Li mortas.”

Kaj li diris, “Mi ja mortas. Mia maljuneco defalas de mi kvazaŭ vesto, kaj mi alproksimiĝas la stelon kvazaŭ infano. Kaj ho, mia Patro, nun mi vin dankas, ke ĝi tiel ofte malfermiĝis por akcepti tiujn karulojn, kiuj min atendas!”

Kaj la stelo lumis; kaj ĝi lumigas lian tombon.

Tradukis ŬOAGO.

Kristnaska Donaco.

Karlo Brun, komizo, staris ĉe la pordo de butikoj kaj rigardis la malaperantan figuron de S-ro Sortis, la patrono. Li estis la sola dungito, kaj pro servoj en la vendado de sukero, teo, k.t.p., ricevuskelkspezmilan salajron ĉiusemajne, kune kun tri ĉambroj super la butikoj, kiel hejmo por li mem, S-ino Brun kaj la du Brunidoj.

S-ro Sortis, peze konstruita kaj astmeca, kutimis ĝuadi ripozon, ĉiuposttagmeze, en la kaŝejo de la familia rondo, loĝanta kelkajn stratojn malproksime. Brun nun volis scii, ĉu la patrono malaperos sur flankaj stratoj, ĉar li ankoraŭ deziris kvietan horon kun agrabla fumado. S-ro Sortis agis kiel dirite, kaj Brun tuj eniros la butikon, kiam li ekvidis viron, kiu alproksimiĝis tre hezite al li.

Lia vestaĵo montris, ke li estas fremdulo. Li havis kepon, bluan eluzitan maristan kostumon, ruĝan tukon ĉirkaŭ la kolo kaj, en la maldekstra mano, li portis pakadon envolvitan en blua tuko. Brun eniris en la ombron de la pordvojo kaj atendis.

La alveninto komencis rigardi fikse la elmontraĵojn en la fenestro, poste, marŝis malrapide preter la pordo kaj revenis. Tiam li suspekteme eniris.

“Ĉu la estro estas tie ĉi?” li demandis.

“Ne, sinjoro, li ĵus foriris, sed revenos post unu horo. Ĉu mi povas esti utila?”

“Ne; mi nur deziras paroli sole al li pri komerca afero.”

“Vi povas paroli al mi.”

“Nu, mi opinias, ke vi ne povas diri al mi, ĉu eble la estro volas aĉeti — (ankoraŭ suspekta ekrigardo, tiam murmuro) — zibelaĵojn?”

“Mi ne povas diri; eble jes, eble ne.”

“Mi povas vendi ilin malkare. Komprenu, ke mi venas de ŝipo, kiu veturas inter Londono kaj Rusujo, kaj ni, maristoj, ofte havas la okazon aĉeti la peltojn ĉe la rusaj kamparanoj (muĵikoj, ni nomas ilin) laŭ plej malalta prezo. Dum la revena vojaĝo ni fabrikas ilin kiel ĉirkaŭkolojn, mufojn, k.t.p., kaj vendas ilin, kiam ni hejme alvenas.”

“Mi komprenas.”

“En tiu ĉi pakado — ni parolas inter ni — estas kvar peltoj, elfaritaj kiel kolvestaĵoj kaj mufon, kiujn mi volas vendi.”

“Je kioma prezo?”

“Nu, vi scias la prezon de rusaj zibelaĵoj, ĉu?”

Brun respondis jese, sed lia ideo pri ilia prezo tamen estis tre nepreciza. La vizitanto pli-proksimiĝis:

“Se vi iros en la riĉan kvartalon, vi vidos ilin en la butikoj po 200 spesmiloj, eĉ pli karaj ol tio. La prezo, kiun mi deziras de vi, estas 25 spesmiloj, la kosto de fabrikado, k.t.p. Ĉu mi montru ilin al vi?”

“Mi ne opinias, ke estus utile, sed S-ro Sortis eble...”

“Ĉu vi permesos, ke mi eniru? Sciu, ke mi ne volas, ke iu vidu min.”

Brun kondukis lin al kvietaj angulo, kaj la alia komencis malligi la bluan tukon. Subite li haltis:

“Promesu, ke vi ne elbabilos!”

“Certe!”

Sen plua prokrasto, antaŭ la okuloj de Brun aperis bela, silkeca ĉirkaŭkolo kaj samspeca mufo.

“Jen! kion vi pensas pri tio?”

Li ĵetis la mufon sur la plankon kaj staris sur ĝin. “Rimarku, ke oni povas fari tion ĉi sole ĉe la plej bonaj zibelaĵoj; oni povas irigi ĉevalon kaj veturilon sur ilin, kaj ili restos kiel novaj.”

“Mi ne povas elspezi la sumon.”

“Mia amiko, mi ne volas teni ilin plilonge. Ili estas kontrabandaj, kaj estas danĝere al mi, posedi ilin. Diru kiom pli ol 10 spesmiloj vi

proponas. Nomu vian prezon, kiom ajn vi povos; mi ne kolerigos, se vi tro malalte proponos. Mi ne deziras vagadi tra la urbo, kiel kolportisto. Plie, la ŝipo foriros morgaŭ."

"Mi tute ne povas aĉeti, kvankam al la edzino ili tre plaĉus."

"Donu al mi vian manon; ne friponu! Diru kiom vi proponos pli ol 10 spesmiloj, kaj mi faros, kion mi povos."

"Bedaŭrinde, mi ne povas proponi pli ol 7 spesmilojn."

La alia forŝovis la tuton. "Jen, vi estas! Vi povas ricevi ilin por 10 spesmiloj."

Brun kun ekĝemo rifuzis la proponon. "Ne, mi bedaŭras, mi ne povas malŝpari pli ol 7 spesmilojn."

"Kia! Ĉu vi tion diras serioze? Ne pli ol 7 spesmilojn por kvar rusaj zibelpeltoj? Mi miregas! Sed, prenu ilin; se mi ne estus tiel timigita, mi ne cedus ilin por malpli ol 50 spesmiloj."

"Ĉu ili estas miaj?"

"Jes, mi forcedas! Rapidu pri la mono!"

Brun eltiris el sia poŝo 2 spesmilojn, malfermis la montirkeston kaj aldonis el ĝi 5 spesmilojn, metis la tuton en la manon de la vendinto, farante samtempe rapidan ekprenon de la peltoj. La homo ĝemis, enpoŝigis la monerojn kaj seriozmiena diris:

"Amiko mia, mi envias vin! Kiam vi montros ilin al via edzino, ŝi ravigos. Sed kion ajn vi faros, ne denuncu min. Donu al mi duonspesmilon pro la feliĉa okazo."

Kun plimalplenigita poŝo li adiaŭis sian vizitinton, kuris en la domon kaj ekkriis:

"Kara mia!"

"Jes!"

"Rapide venu; jen via Kristnaska donaco!"

Vortoj ne sufiĉos priskribi la ravon de S-ino Brun. "Kiel bele! Kiel komforte! Kiom kostis? Sep spesmilojn? Kiel bonkora vi estas — kiel malŝpareme senzorga! Kiel vi pagis?"

"Sep spesmilojn por rusaj zibelaĵoj, venditaj de maljuna maristo, kiu aĉetis ilin de rusaj *muĵikoj*. Pri la mono, mi prenis 2 spesmilojn el mia poŝo kaj la ceteron mi prunte prenis el la montirkesto. Alportu mian banklibron, mi kuros al la poŝtoŝejo kaj reenkestigos la monon, antaŭ ol S-ro Sortis revenos."

"Ne faru tion, kara; mi pruntos al vi 5 spesmilojn el mia mastrumada mono. Repagu min kiam eble."

Ĉio tio ĉi okazis, versaĵne, dum la kvietaj horoj de komerco, kiam la klientoj estas malmultaj. S-ro Sortis revenis je la kutima horo, kaj je la kvina Brun eniris sian hejmon por la teo. Neniu el la Brunoj povis multon mangi pro eksciteco, kaj la zibelaĵoj okupis

honorindan lokon sur la tablo. Subite, S-ino Brun diris:

"Mi estas scivola pri la valoro de tiuj ĉi. Kiam la infanoj dormas, mi iros al la peltistoj por eltrovi la plej altan prezon."

"Bona ideo! Per ili vestu vin, ne portu en pakajo, aŭ oni imagos, ke vi ŝtelis ilin. Diru, ke via edzo aĉetis ilin, kiel Kristnaskan donacon, kaj vi deziras sciigi pri la sumo, kiun li elspezis."

Brun reiris en la butikon, kaj baldaŭ li vidis sian edzinon, dimanĉe vestitan, kun la zibelaĵoj, trapasantan por iri sur la straton. Post unu horo ŝi revenis kun enigma mieno. Brun, tuj, sekvis ŝin en la domon.

"Kara mia edzo, vi estas trompita! Oni diras, ke tiuj ĉi nur valoras du spesmilojn; oni havas multajn similajn. Vi aĉetis malverajn peltojn arte kolorigitajn!"

"Nu, mi estas...! Kia friponisto! Se mi iam renkontos lin, mi ankaŭ parolos pri *muĵikoj*!"

Post kelkaj tagoj, la Gebrunoj faris promenadon. S-ino Brun haltis antaŭ fenestro de peltisto, dum Brun malrapide antaŭenmarŝis. Subite ŝi alvokis lin, kaj elmontris amason da peltoj similaj al ŝiaj "zibelaĵoj" kun afiŝeto:

"Speciala Prezo 1.56 Sm-oj."

Kiam ajn S-ino Brun deziras haltigi la elokventecon de sia edzo pri liaj kapabloj, aŭ konsili lin pri monaj aferoj, sufiĉas, ke ŝi murmuru nur unu vorton, "Zibelaĵoj!"

GEO. C. LAW.

Post Kvindek Jaroj...

Impresoj pri Londono.

Vizitante Londonon post forestado kvindek-jara, kiajn ŝanĝigojn kaj plibonigojn mi vidis! Mi preskaŭ dubis, ĉu estas vere la malnova Londono? Mi estis kvazati dua Rip Van Winkle, rigardanta la rezultojn de duonjarcenta progresado.

Efektive, ne estis la sama, sed renovigita Londono! Ĝiaj perfektaj sanigaj organizadoj, bonegaj vojoj, elektra lumigado, kaj rimedoj por rapidaj transportado estis al mi veraj surprizoj.

En la jaro mil okcent kvindek naŭ, la Tamizo estis nigra pro malpurajoj, kaj tre malbonodora. Ĝiaj bordoj estis ludejoj por mizeraj, malsataj buboj, — "Kotalatidoj" — duonvestitaj per ĉifonajoj, kiuj fosadis kaj eksploris la ŝlimon kun espero lon trovi.

Lastan jaron, en mil naŭcent naŭ, starante

sur la ponto "Westminster Bridge," mi longe rigardis kelkajn el tiuj grandegaj pliboniĝoj, kaj ilin mi plene ŝatis. La kompare pli granda pureco de la Tamizo, ĝia longa, bela bordmurego min ekstremitis pro plezuro. La malnova perspektivo jam estis for, kaj nova alvenis. La estinteco estis al mi rememoro malagrabla, kiun mi volus forgesi; la estanteco io admirinda; mi meditis pri la estonteco. Kio estos je la fino de plua duonjarcento? Ĉu oni vidos masonistojn riparantajn difektaĵojn, faritajn al preĝejoj kaj turoj per aerŝipoj? Tio ne estas neeblaĵo!

En tagoj preterpasintaj, la ĉefaj stratoj estis pavimitaj per grandaj kvadrataj pecegoj de granito; sed spite la malmolegeco de ĉi tiu materialo, peza radirado defrotis la supraĵon, kiu dum pluvo fariĝis dika koto. La kompatindajn balaistojn—unuoj unumanaj, aliaj kun ligna kruro, kelkaj eĉ blindaj—de la transirejoj, mi ne plu vidis. Kiel zorge ili senkotigis siajn transirejojn! Ilia okupo nun jam ne ekzistas. Sed mi konstatis, ke la stratoj estas nuntempe pavimitaj per plidaŭraj materialoj, kaj estas senkotigataj dum la nokto.

La antikvan fiakron, malpuran, malfortan, ŝanceliĝantan, ankaŭ mi ne vidis. Kiel bone mi memoras pri la gajega fiakristo, ĉiam preta ŝerci. Kaj la maldikega, maljuna ĉevalo? Ĉio for! Anstataŭ ili, mi vidis pli bonajn fiakrojn kaj ĉevalojn, kiujn nobelo ne hontus posedi.

Kion mi diros pri la mirindaj ŝanĝiĝoj kaŭzitaĵoj de la elektro? Antaŭ kvindek jaroj butikfenestroj estis malbone lumigataj per gasflamingoj kaj speguloj subtenitaj ĉe la pintoj de longaj brakoj elstarantaj ekster la butikoj. Nun, ili brilegas pro lumo. Je la unua vido de ĉi tiu intensa brileco mi miregis. Mi estis nepre en mondo nova, aŭ kvazaŭ blindulo ricevinta vidadon!

Aliaj mirigoj sekvis! La restoracioj, la fervojo subtera!—kvankam mi kutimis subakvonsalti, la ensalto en teron estis por mi tute nova sperto neatendita! Kaj la Tubo!! Tio estis, laŭ mia opinio, la plej granda el ĉiuj! Enpaŝi en kaĝon kaj esti mallevata malsupren kaj ankoraŭ malsupren ĝis plataĵo larĝa kaj brile lumigata; enpaŝi en vagonon kaj esti kvazaŭ pafata al la difinita loko per ia mistera povo, silenta kaj nevidebla! Kiaj mirindaĵoj!! Estas ja nova mondo!

Mi admiris la trankvilan kaj firman manieron, per kiu la policistoj regas la stratveturadon. La fingro de policisto estas la leĝo, kiun ĉiu obeis; sed mi bedaŭris, ke, sur multaj stratoj, oni permesas, ke aŭtomobiloj kuru je preskaŭ plena rapideco, tre danĝera por la homa vivo. Jen sperto mia:

Transirante "Kingsway"-on, kiam meze de

la strato mi vidis aŭtomobilon min rapidege alproksimiĝantan. Kion tiri, mi ne sciis—ĉu antaŭen, ĉu malantaŭeniri? Mi estis paralizita pro timo. Dum eble nur unu aŭ du sekundoj, kiuj ŝajnis al mi longega tempo, mi ne povis moviĝi, kvazaŭ miaj piedoj estus el plumbo. Mi atendis mian finon—kia morto! La volo moviĝi preskaŭ min forlasis! Iel—kiel, mi eĉ ĝis ĉi tiu tago ne scias—mi estis for de la vojo, kaj la infera maŝino, direktita de homa diablo, kiu vidis min, mi certigas, preterpasis kiel ventego. Okaze, fervojlaboristo estas mortigita sur la fervojo. Li vidas la lokomotivon. Ĝi alvenas je terura rapideco, sed li ne moviĝas kaj estas mortigata. Oni ne supozu, ke li sin mortigis. Tute ne! Mi opinias, ke li sentis sin kiel birdo, hipnotizita kaj tute senpovigita.

Ankaŭ, ĝis tiela grado mi malĝojis renkontante sur la stratoj tian amason da fortaj viroj senlaboraj, ke mi diris al mi mem—Estas en la mondo multe da pli malbonaj kaj malmulte da pli bonaj lokoj, ol Jamajko. En mia adoptita lando, malvarmeco kaj malsato estas ja preskaŭ nekonataj. Kaj la donacema naturo nutras la malriĉulon, kaj eĉ la nenionfaranton de la kamparaj regionoj!

* * *

Mi konatiĝis kun estimataj gebonuloj, kiuj tre afable min akceptis kaj estis ĉiufoje komplementemaj, por ke mia vizito estu agrabla. Mi estis plenigita de plezuro. Kiam mi foriris, mi postlasis ĝeamikojn, kiujn mi esperas iam re renkonti, se plaĉos al Dio.

Dum mia somera vizito, mankis io, nome, iom da Jamajka klimato. Tio redonus al la "Kara Patrolando" la someran veteron—nun, ho ve, mankantan!—de la tempo antikva.

Jamajko, Oktobro, 1910.

* * * * *

Onklo Mos' Kalkulas la Ovojn.

Maljuna Mos', kiu vendas ovojn kaj kokidojn por gajni la vivrimedojn, estas tiel honesta negro kiel iu jam vivinta, sed li havas kutimon ĉiam paroleti senĝene kun siaj klientoj; tial li ofte faras erarojn en la kalkulado de la ovojn, kiujn ili aĉetas. Li portigas siajn komercaĵojn en malgranda veturileto tirata de malgranda azeno. Li haltis antaŭ la pordo de maljuna sinjorino, kiu venis al la ekstera pordo por fari aĉetojn.

—Ĉu vi havas ovojn hodiaŭ, Onklo Mos'?

—Ĝi demandis.

—Jes, ja, mi havas. Ĝus ricevis dek dekduojn el la kamparo.

—Ĉu ili estas freŝaj?

— Mi garantias ilin. Mi scias, ke ili estas freŝaj.

— Mi prenos naŭ dekduojn. Vi povas kalkuli ilin en tiun-ĉi korbon.

— Tre bone, Sinjorino. — Li kalkulas. — Unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek.

Vi povas fidi, ke ili estas freŝaj. Kiel progresas via filo en la lernejo? Li devas nun esti preskaŭ plenkreska.

— Jes, Onklo Mos', li estas komizo en banko en Galveston.

— Nu, kian aĝon havas la knabo?

— Dekok jarojn.

— Vi mirigas min! Dekok jarojn kaj jam ricevas salajron! Dekok, (kalkulante), deknaŭ, dudek, dudekunu, dudekdu, dudektri, dudek-kvar, dudekkvin, — kaj kiel fartas via filino? Ŝi estis jam preskaŭ plenkreska kiam mi lastan fojon ŝin vidis.

— Ŝi estas edziniĝinta kaj vivas en Dallas.

— Nu, mi surpriziĝas. Kiel la tempo forflugas! Kaj vi diras, ke ŝi jam havas infanojn. Nu, kian aĝon ŝi havas? Ŝi devas esti ĉirkaŭ...

— Tridektri jarojn.

— Ĉu tio povas esti vera? 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43... Estas strange ke vi havas tiel maljunajn infanojn. Mi tute ne povas kredi, ke vi havis nepojn. Vi ne ŝajnas havi pli ol 43 jarojn vi mem.

— Sensencaĵo! Mi vidas, ke vi volas flati min. Kiam oni alvenas al 53 jaroj...

— 53? Mi ne povas kredi tion. 53, 54, 55, 56... Mi volas, ke vi atendu dum ni kalkulas la ovojn, por ke ne estu ia eraro... 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64... Hu, kiel varme estas hodiaŭ! Nun mi sentas, ke mi maljuniĝas mi mem! Mi ne restos longe en tiu ĉi mondo! Vi venas el longaviva familio. Kiam via patro mortis li havis 70 jarojn...

— Sepdek-du.

— Tio estas maljuna, certe... 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79... Kaj via patrino? Ŝi estis unu el la plej noblaj sinjorinoj, kiujn mi iam vidis. Vi memorigas min tiom pri ŝi. Ŝi vivis preskaŭ ĝis la centa jaro. Mi kredas, ke ŝi jam pasis la centan jaron kiam ŝi mortis.

— Ne, Onklo Mos', ŝi estis nur 96-jara kiam ŝi mortis.

— Do, ŝi ne estis kokidino, kiam ŝi mortis. Mi sciis tion... 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108... Jen estas 108 bonaj freŝaj ovoĵ, ĝuste naŭ dekduoj. Kaj ĉi tie estas unu plu, en okazo ke mi malbone kalkulis.

Maljuna Mos' iris sian vojon kun ĝojo.

Post kelkaj tagoj la sinjorino diris al sia edzo:

— Mi timas, ke ni devas forsendi Matildon. Ŝi ŝtelas. Mi estas tute certa pri la ovoĵ, ĉar mi aĉetis ilin antaŭhieraŭ, kaj nun malaperis da ili jam la duono. Mi staris tie kaj aŭdis maljunan Moson ilin kalkulantan, kaj estis precize naŭ dekduoj.

Esperantigis C. P. ISAAC.

La Lernanto Bakisto.

DE E. BOUTMY.

La bakisto Quintilianus, unu vesperon, revenis domen, kaj laŭ kutimo, li estis iom ebria, kaj precize malbonhumora.

Lia unua faro enirante, estis adresi insultojn al junulo, kiu turnas la muelilon de la bakejo, por mueli la grenaron necesan al la fabrikado de pano.

— Asinius, mallaboremulo — li ekkriis — kion do vi faris dum mi forestis? Vi ne ankoraŭ plenigis je faruno vian sakon, kaj de la mateno vi turnis, aŭ pli vere vi devis turni la muelilon.

La junulo, sen respondo, viŝas sian frunton banitan per ŝvito, kaj rekomencas sian lacigan laboron.

Sed la silento kaj submeto, anstataŭ malkolerigi la maljunulon, ŝajne pli incitis lian koleron.

— Kion vi faris — li ripetis — jes kion do vi faris dum mia foresto?

Vi amuziĝis, rigardante la preterpasantojn, kaj aŭskultis iliajn interparoladojn.

Diru al mi, ke tio ne estas la vero.

Kiom da fojoj mi vidis vin malŝpari tiele vian tempon.

Kiom da fojoj mi kaptis vin spionantan kaj ridantan je la kosto de tiuj, kiujn vi pri-spionadis.

Kredu min: laboru, kaj laboru per ĉiuj viaj fortoj, alie mi punos vin, kiel oni punas la beston, kiun vi anstataŭas.

Kiel azenon mi bastonfrapos vin.

Asinius, jen aŭskultu, mi ne estas trompita per ĉiuj viaj mensogoj, kiujn vi rakontas al miaj sklavoĵ: ke vi baldaŭ eliros el la mizero, ke vi estos honorata kiel senatoro, ke la plej potencaj, eĉ la konsuloj mem akceptos vin en sian societon.

Kia fanfaronado! Kvazaŭ oni povus kredi al viaj mensogoj!

Kvankam filo de sklavo (vi ne povas nei ĝin, ĉar mi konis vian patron) vi estus riĉa, se mal-feliĉaj spekulacioj ne ruinigus vin! Riĉa? honora? vi? Turnu la muelilon, Asinius, turnu la muelilon aŭ gardu vin de la bastono.

Sed, pro Ceres! Kion do mi vidas kaŝitan

inter miaj sakoj? Kunvolvaĵon de papiruso kaj skribilon.

Vi scias skribi, mizerulo, kaj anstataŭ turni la muelilon, vi skribas.

Kaj kion do vi povas skribi?

Atendu kaj vidu! la fajro faros taŭgan kaj rapidan uzon de ĉi tiu malsencaĵo. Al fajro, al fajro, la skribaĵoj de Asinius.

— Ne bruligu tion, ne ĝin bruligu, ekkriis la lernanto, kaptante la kunvolvaĵon.

— Ne bruligu ĝin!

— Pro Jupitero, vi ja farus belan agon.

Kaj li deprenis de la manoj de Quintilianus la kunvolvaĵon, kiun la lasta intencis bruligi.

— Mi pagos vin, por ke vi obeu al mi—furioze ekkriaĉis la ebriulo. —Vi malobeas min!

Tuj foriru el mia butikoj, kaj neniam remetui viajn piedojn ĉi tien, se vi ne volas, ke mi rompu al vi la dorson per bastonbatoj.

— Estu tiel — respondis la junulo.

Kaj forskuante la farunon, kiu kovris liajn hararon kaj mallongan tunikon, li eliris el la domo, ne sciante kion fari, nek kien iri.

Post momenta konsilo kun si mem, li direktis siajn paŝojn al la domo de ia konsilanto. La konsilanto rifuzis al li aŭdiencon.

— Tamen — murmuris la junulo — estas necese, ke mi manĝu hodiaŭ.

Pri dormado, komforta ŝtonplato en iu angulo sufiĉas por dormi kiel konsulo, se konsulo iam dormas.

Kia ekzistado estas la mia! Kia stranga epizodaro! Kiom da hazardoj!

Ho, kiom malmulte protektis min la dioj protektantoj!

Tamen, pro kio mi maltrankviliĝas—sin interrompis li. —Ĉu mi ne estos riĉa kaj feliĉa? Kial mia momenta mizero ne ŝanĝiĝus en riĉecon? Kial blasfemi la diojn, kiuj donis al mi trezorojn: junecon, gajecon kaj poezion.

Gloro al la diaj protektantoj!

Sed kio do estas tiu viro ĉirkaŭata de tiom da junuloj, al kiu ĉiuj ili montras signojn de respekto? Ho, ĝi estas Katono. Jes, mi rekonas lin per liaj ruĝaj haroj kaj bluaj okuloj.

— Saluton al Katono!

— Saluton, sklavo — respondis Katono, provante preterpasi.

— Sklavo ne, filo de liberigito kaj roma burĝo.

— Saluton, filo de liberigito kaj roma burĝo—respondis Katono, ekforirante.

— La roma burĝo malsatas, Katono; donu al li panon.

— La roma burĝo gajnu panon per sia laboro.

— Mi estis lernanto ĉe bakisto, li forpelis min.

— Trovu alian mastron.

— La metio tedas min.

— Faru alian metion.

— Mi jam sekvis vian konsilon. Jen de mi verkita kaj hodiaŭ finita komedio.

— Komedio! — ekkriis Katono, ekzamenante de la piedoj ĝis la kapo la nekonaton, apenaŭ vestitan per mallonga tuniko blankigita per faruno.

— Ŝajnas, ke Katono juĝas la homojn laŭ ilia eksteraĵo. Tamen estas bongusta frukto sub la acida ŝelo de l' oranĝo.

Ĉi tiuj vortoj, malestime diritaj, vivege pikis la scivolemecon de Katono.

— Via nomo? — li demandis, dum li malfaldis la papiruson.

— La panisto nomis min Asinius.

La ekridegoj de la junularo sekvanta Katonon interrompis la lernanton, kiu, ne konfuziĝante, daŭrigis sian diron:—Kaj mia patro nomis min Marcus Actius Plaŭtus. Oni facile juĝas, ĉu ĉi tiu nomo ne elvokis novajn ekridegojn unuanimajn.

Tamen sur la vizaĝo de Katono nuliĝis la rideto malvarma, kiu antaŭ la alveno de l' nekonato, tiel malestime vidiĝis.

Facilkompreneble, Katono legis la unuajn aktojn de la latina majstra verko *Amphitryon*. Post kelktempa legado, li demetis sian mantelon, kovris per ĝi la ŝultrojn de la lernanto, lin salutis, kaj premis al li la manon.

— Marcus Actius Plaŭtus — li diris —venu al mia domo, kie vi estos akceptata, kiel meritas granda poeto.

Burĝoj, kliniĝu antaŭ la verkisto de *Menechmes* kaj de la *Andularia*.

Kliniĝu antaŭ tiu, kiu pli efike kontraŭbatalos la malvirton, ol faras la bonaj ekzemploj kaj la virta sintenado. Li ridindigas ĝin.

Ĉe tiuj vortoj, la junularo ĉirkaŭis la komedian poeton, kaj malavare vidigis al li sennombrajn atestojn de respekto.

Poste ili sekvis Katonon kaj Plaŭtus'on, kiuj marŝis manon en mano.

— Jen la genio kaj la virto kunigitaj — ekkriis iu.

— Jes — respondis Plaŭtus — tamen antaŭ mallonga tempo, la genio turnis la muelilon por gajni nutraĵon.

— Kaj la virto — aldonis Katono — eble unu tagon bedaŭros, ke ĝi ne turnis la muelilon dum tuta sia vivado.

Ĉu ia antaŭsento sciigis al Katono, ke dum sia longa kariero, li multfoje envios la laboran sed trankvilan vivon de metiisto, kaj ke li estos vokata kvardek kvar fojojn, kiel kulpigito antaŭ la roman popolon? Plaŭtus baldaŭ fariĝis sendependa de la protekto kaj gastameco de Katono. ĉar la prezentado de *Amphitryon* fariĝis por li fonto de fortune kaj honoroj.

El franca lingvo tradukis

FRANK ZOCHER

Libraro kaj Gazetaro.

Kiel plaĉas al vi (Shakespeare's *As You Like It*), tradukis *Ivy Kellerman*.—Tre konvene oni elektis por prezentado en la Sesa Kongreso verkon de Shakespeare, mondkonata poeto kaj verkisto en la lingvo de la gastiganta lando. Ĉar la originala dramo aperis antaŭ tricent jaroj kaj en tiu intertempo estas multe priparolita de eminentaj pensistoj, ni do nenion diras pri ĝi, sed turnas atenton nur al la traduko. Kiel ekzemplo de Esperanta literaturo, ĝi sendube okupos lokon, sed ĝuste pro tio, ke ĝia senduba merito rajtigas ĝin al vasta legatenco, des pli forte ni estas devigataj bedaŭri la kelkajn makuletojn, kiujn ni trovas sur ĝi. La interpunkcio estas farata laŭ la angla sistemo, ne laŭ la internacia, kiun oni trovas en la verkoj de Zamenhof, Bein kaj aliaj. La vortoj "wrestler" kaj "to wrestle" (*luktisto*, *lukti*) estas tradukitaj per *baraktisto*, *barakti* (t.e. "struggler," "to struggle.") En akto i, sceno i, kie Orlando diras: "Shall I keep your hogs and eat husks with them? What prodigal portion have I spent, that I should come to such penury?" kial traduki *husks* (grenoŝeloj) per *maizoŝelojn*, kiam la greno *maizo* estis tute nekonata en la tempo de tiu ĉi dramo? Ĝi estas vera anahronismo. En alia loko la vorto "prodigal" povus havi la sencon *trogranda*, sed en tiu ĉi loko ne estas demando pri la grandeco de ia elspezita porcio, ĉu tro granda, ĉu modera, sed rekta aludo pri la biblia parabolo de la "prodigal son," kiu ankaŭ pro malsatego volis manĝi grenoŝelojn kun la porkoj. Pli ĝuste oni tradukus tiun frazon jene: *Kian heredaĵon mi tradiboĉis, ke mi devas suferi tian malriĉecon?* La u-modo ne estas bezonata tie ĉi ("ke mi suferu"). Kelkajn liniojn poste la frazo "Mi scias, ke vi estas mia pli maljuna frato" pensigas kvazaŭ Orlando estus maljunulo, tamen Olivero, la plej aĝa el la tri fratoj, estis ankoraŭ junulo. Poste, en la sama sceno, kiam Olivero diras "and have by underhand means laboured to dissuade him from it," "means" estas tradukita per *modoj*; nu, la vorto *modo* havas ĉe Zamenhof du signifojn: la gramatikan (ekz.: la *modo* kondiĉa -us) kaj alian, kiu rilatas al la sankcio de la socio por ia dirita farmaniero (angle: "vogue," "fashion," vidu en *Krestomatio*, pĝ. 268, "se ĝi nur estas en *modo* kaj konforma al la rutinaj ideoj de la amaso," aŭ en *La Rabistoj*, pĝ. 14, "Estas nun *modo* porti ĉe la pantalonoj bukojn"). Ni do trovas neĝusta la tradukon de "underhand means" per *kaŝitaj modoj*. Ne estas loko tie ĉi trakti detale ĉiujn scenojn, kaj kompreneble la spertaj legantoj, konsiderante la multajn belaĵojn de la traduko kaj la rapidecon, kiun postulas la preparado de kongreso, volonte indulgos la plimulton de la neĝustaĵoj, ekzemple la superfluan *ig* en *hartigita* (pĝ. 15); la superfluan *il* en *vipilo* (pĝ. 81); la mankantan *ig* en *egali* (pĝ. 19); la preseraron, kiu ŝajnigas, kvazaŭ Celio kaj ne Rozalindo donacas al Orlando la ĉenon (pĝ. 24); la anstataŭigon de du mankantaj linioj per du ripetitaj (pĝ. 60). Sed pro kompato al la malpli spertaj legantoj, kiuj eble prenos por modelo tiun ĉi verkon, ni devas protesti kontraŭ la ritma altrudo de du silaboj al la vorto *tuj* (pĝ. 61, fino), la akcento sur la lasta silabo de *tiel* (pĝ. 62) kaj de *ĉie* (pĝ. 70, fino). En la originala dramo la vorto "clown" aperas en du ĉefaj sencoj, nome: *kampulo* (la fundamenta senco), kaj *amuzisto* (sed nur unufoje en tiu ĉi senco); kaj simile la vorto "fool" havas du ĉefajn sencojn nome: *malsaĝulo* (la fundamenta senco) kaj *amuzisto*, kiu havis sian devenon en la abomena kutimo ĉe la antikvaj kortegoj, amuzi sin per turmentado de idiotoj, duonsaĝuloj, naivaj kampuloj kaj similaj homoj. Grade la naivuloj cedis lokon al la profesia amuzisto, kiu estis ofte homo kapabla kaj tre sprita (angle: "the court jester"), tamen ankoraŭ en la tempo de Shakespeare

konservante la tradician nomon "fool." La diversaj sencoj de tiu ĉi vorto estas ofte subtilaj, eĉ intence, kunmiksataj en la Shakespeare'aj dramoj kaj devus, en tradukado, esti zorge diferencigataj laŭ la aparta senco de la okazo. Tamen en tiu ĉi traduko la du vortoj "clown" kaj "fool" estas sendiference tradukitaj per *sercemulo*, kiu ofte ne bone taŭgas, kaj sur paĝo 119 "clown" fariĝas *grimaculo*, kiu maltaŭgas. *Intenci* estas konstante uzata en la signifo *aludi*, ankaŭ troviĝas *koncepti* por *diveni*, *bardanoj* por *lapoj* (vidu *Rab.* 57, 2), *poezio* por *poemo*, *polmo* por *manplato*, *pensi* por *kredi* kaj *opinii*, *personoj* por *homoj*, k.t.p. Ofte staras la neantaŭ la neĝusta vorto, aŭ eĉ post la verbo, kiun ĝi devas negacii. Sed malgraŭ la maltrafoj, kiujn ni trovas, la verko, ĝenerale rigardata, estas bonega, plena de trafaj interpretoj; ni speciale atentigas pri la admirinde gracia kanto sur paĝo 126 ("It was a lover and his lass").—LA REDAKCIO.

Sub la Meznokta Suno, Nordlandaj Rakontoj, tradukis *Lehman Wendell*.—Bonaj rakontoj, bone rakontitaj; tiu kun la titolo *Celanta Naturalisto* forte rememorigas pri Mark Twain. La Esperanta stilo estas ĝenerale bona, sed troviĝas kelkaj bedaŭrindaj esprimoj, kiuj malbonigas verkon plejparte ŝatindan. El tiuj la plej notinda eble estas la malĝusta uzado de la vorto *ĵus* en la senco jen de *ĝuste* (*ĵus* kiam, *ĵus* tiam, *ĵus* tiel rapide, kiel), jen de *tuj* (*ĵus* antaŭ, *ĵus* en la komenco, *ĵus* post, *ĵus* faronta) aŭ eĉ kun nenio senco, nur tradukante la anglan esprimon "just as if" per *ĵus kvazaŭ*.—A. E. W.

La Aritmetika Kalkulbastono de Prof. P. Berland. Malmultekosta ilo por la solvo senskribe de problemoj, kiuj bezonas adicon, subtrahon, multiplikon kaj dividon. Ĉi tio konsistas el du kvadrataj bastonoj; ĉiu kun skaloj gravuritaj sur du flankoj; unu (sur ambaŭ bastonoj) estas simpla metra skalo, la alia paro da skaloj estas dividita laŭ la logaritma valoro de la ciferoj, kiuj montriĝas. Kompreneble la du skaloj de la lasta speco estas uzeblaj same kiel la bonekonata "glitliniilo" (slide rule) por faro de multipliko kaj divido, kaj la simplaj metraj skaloj, simile manovritaj, faras adicon kaj subtrahon. Ĉi tiuj skaloj ankaŭ estas uzeblaj kiel ordinara mezurilo laŭ la metra sistemo aŭ kiel liniilo. La elpenŝaĵo, kvankam ne tute nova, prezentas la ilon en tre malkara formo (3 fr.), aĉeteblan ĉe Prof. P. Berland, Auxerre, Francujo, aŭ B.E.A. Ni permesas al ni fari malgrandan kritikon, t.e. ke estus pli bone, ke la ŝovaĵo estu alĝustigita tiel ke ĝi pli firme kunŝovu kaj tenu la du bastonojn.—ŬOAGO.

Esperanto Type-founts.—It often happens that incompetent critics reproach Esperanto on account of its accented letters, overlooking the great use of those letters for combining internationally the principles of "graphism" and "phoneticism," for example in the word *ĝardeno*, which by its manner of writing resembles the German *Garten* and the English *garden*, while by its sound it recalls the French *jardin* and the Italian *giardino*; or in the word *ĉasta*, which by its graphism resembles at once the corresponding word in the Latin, Italian and Spanish, and by its phoneticism the French and English words.

Other critics, or even the same critics, who admit *theoretically* that the accented letters in Esperanto are really fitting symbols, believe that in *practice* these letters are a great hindrance to propaganda, since they are not as yet to be found in many printing offices. They would therefore much prefer that Esperanto could be printed in the ordinary letters already in current use among printers.

They are doubly mistaken. In the first place, they forget that the formation of languages does not depend upon the material which printers may happen to have at their disposal, but that printers, on the contrary, provide themselves with material in accordance with the

alphabetic requirements of languages. But above all do they forget the great lesson to be learnt by that *practical* point of view on which they so much insist. If accented letters were indeed such a hindrance to propaganda as they make out, Esperanto would never have reached that degree of diffusion which it has now actually attained. Just think for a moment of the position in which the author of Esperanto found himself, when he presented his language to the public. He was then the *sole* Esperantist in existence, and *not a single* printer, *not a single* typefounder, had the accented letters. In spite of that fact, Esperantists gradually grew in numbers, Esperanto magazines and books were published, more and more printers provided themselves with Esperanto material, until now it is possible to get Esperanto works printed in all countries.

Now, if Esperanto in so comparatively short a time has made such remarkable progress, if it has advanced so rapidly from "zero" to the degree of diffusion at which we now see it, in spite of an *absolute* lack of accented letters among *all* printers and typefounders in the *first and most difficult period of its existence*, it is obvious that the structure of its alphabet cannot after all have been such a hindrance as some would have the public believe. This is what actual *practice* has shown most clearly in the past, and *practice* it is which guarantees a continuance of similar progress in the future, especially as many printers now already keep Esperanto founts in stock.

The number of such printers has increased in quite a remarkable manner of late, and it is now possible to get Esperanto matter set up in many towns in practically all countries in the world. This is due, of course, entirely to the fact that typefounders, yielding to the constant and ever-growing demands of their clients, have begun to have special matrices made for the manufacture of Esperanto types, at any rate in a few of the ordinary stock founts. In this direction there has just been made a new and extremely important step. One of the largest typefounding businesses, the world-famous firm of Deberny and Co., 58, rue d'Hauteville, Paris, has recently had Esperanto founts made *in all its most used types* and is selling them *at the same rate as ordinary letters*. It has also issued a fine special catalogue, "Esperanto Type-Founts," giving specimen texts in all the new types, in eighty-nine various sorts and sizes.*

Anyone who looks through that catalogue will see that Deberny and Co. are now well provided with a very varied selection of Esperanto types. It is also their intention, if Esperantists respond to their initiative by a good number of orders, to increase and diversify further the material at present in stock.

We need hardly recommend the firm of Deberny to Esperantists, nor insist upon the great value of their initiative in helping the progress of the Esperanto movement. We do not doubt that printers who intend to publish Esperanto works will utilise their services, the more so as their types (the models of which were designed in accordance with the "physiological" principles of Dr. Javal) have a universal reputation for elegance of form and perfect legibility. The types may be had in English sizes. English orders should be given through the firm's agents: *Messrs. A. Sauvée and Co., Union Works, 60, Park-street, Southwark, London, S.E.—Lai D-ro Corret en "Lingvo Internacia."*

A Complete Grammar of Esperanto, by Ivy Kellerman, A.M., Ph.D.—A good book, with a wrong title. There are as many ways of learning Esperanto as there

are learners, but they may be broadly divided into two classes, namely, the *plunge-in* method and the *wade-in* method. The *plunge-in* method is suitable for two kinds of student; the elect, who know all about grammar and grammatical terminology, and the practical, hard-headed folk who care nought for these things, but want to read, write and speak Esperanto. This *plunge-in* method is simple, for those who have stout hearts: you read the sixteen rules in a 'bus, in a theatre-queue, or during the visit of a bore; then you read Zamenhof's works, with special attention to the *Ekzercaro*; then you begin to wonder why other Esperantists don't read Zamenhof, or read him to so little purpose. You talk Esperanto whenever you get the chance, and, by way of fixing your knowledge, you teach others what you have learnt direct from the fountain-head, Zamenhof, the teacher who knows his subject. Regarded as a mere Esperanto teacher, the book before us is a good illustration of the *wade-in* method. Inch by inch, the writer leads you on with encouraging words, till the wavelets lap over your toes. When the water reaches your ankles, and you really think that you are learning to swim, you are still guarded from the buffet of that boisterous wave, the "table of correlatives," by piecemeal introduction, tedious, but safe. Don't be afraid! this terrible *tiam* is no fierce sea-monster: look it in the face, dearie: it is nothing but the "demonstrative temporal adverb." So also you learn that the little word *ie* has a pet name, which occupies only two and a-half inches in large capitals, and, one by one, you get accustomed to the nicknames and uses of all the forty-five "simple words," before the complete (and fully referenced) table bursts on your view in §235. It is all so simple! But the process of simplification does not stop here; it permeates the whole. I confess that I prefer to regard Esperanto as a language having only three tenses, three moods and six participles, for that is the way in which Zamenhof presents it. I rejoice in being able to write the whole verb-scheme on my thumb-nail; but here we find the verb-scheme developed into two pages (§267); the three tenses have been thrown into an "indicative mood," each of the *four* moods has its "aoristic" and "progressive" tenses, to say nothing of "periphrastic futures." It may be that there are those who can learn Esperanto in this laboriously simplified way. Indeed, we all know from experience that there are many who like to be taken by the hand and encouraged, and to whom time is no object. To learners such as these the book may really be useful, although it does not, either by precept or in practice, touch upon the international mode of punctuation, adopted by all the best Esperanto writers. But to the ordinary learner, whose ambition is limited to the practical acquisition of Esperanto for the purposes of reading, writing and conversation, this book is about as useful as an anatomical chart to a person in search of a portrait, or a treatise on horology to one who wants to know the right time. However, this is not the only aim of the book. There are those who wish to use Esperanto as the most serviceable of stepping-stones to the science of Grammar and the study of the dead languages; there are those who wish to talk about Esperanto in the capacity of teachers or lecturers, to whom the terminology of the grammarian is essential as a means of reaching an audience already imbued with the old-world systems of grammar; and to these the book will be a treasure. On the lines adopted, and for the purposes indicated, it is excellently worked out. Dr. Kellerman has the art of expressing clearly and concisely that which she wishes to say; the reading exercises attached to the lessons are admirable; the forcefulness in the progressive development of the subject lends a charm to the perusal which is very

* Copies may be had by those interested, on application in Esperanto to Deberny and Co., at the address given.

alluring, and almost makes me pardon the unconscious pedantry of that "indicative mood." But why call it "A Complete Grammar of Esperanto"? The name, taken with the bulk of the volume (xiv. + 334 pages), seems calculated to give a false impression to the uninitiated, who might well assume that the book is no more than its name implies, and that the grammar of Esperanto demands all this vast mass of exposition. One might as well call the "Encyclopædia Britannica" an "Advanced Reader." Errors and indiscretions, to my way of thinking, exist, but are conspicuous by their infrequency. The typography is above reproach.—A. E. W.

Por la Kristnaskaj Festenotoj.—Ni ricevis de J. S. Fry & Sons la ilustritan katalogon de iliaj ĉokoladaj novaĵoj por la vintra sezono. Ni ne dubas, ke la Esperantistoj kaj la Esperantistidoj dum la Kristnaskaj festoj multe ŝatos la bongustajn frandaĵojn de ĉi tiu firmo, kiu jam de longe utiligas Esperanton por diskonigi internacie siajn komercaĵojn.

La Revuo (Novembro).—En la traduko de "Genezo" el la Biblio, daŭrigata de nia Majstro en ĉi tiu numero, ni atentigas pri la jenaj esprimoj en ĉapitroj xlii.-xlv. : (ili) *kliniĝis al li kun la vizaĝo al la tero* (they bowed down themselves before him with their faces to the earth) — Mi *havas timon antaŭ Dio* (I fear God) — Se ni ne prokrastus, ni *jam du fojojn* estus revenintaj (Except we had lingered, surely now we had returned this second time, *marg. twice by this*) — La porcio de Benjamin estis *kvinoble pli granda, ol la porcioj de ĉiuj* (Benjamin's mess was *five times as much as any of theirs*) — tiu pokalo, el kiu trinkas mia sinjoro, kaj li ankau *aŭguras* sur ĝi (the cup in which my lord drinketh, and whereby indeed he *divines*) — Ĉu vi ne scias, ke tia homo, kiel mi, facile *divenos*? (Wot ye not that such a man as I can certainly *divine*?) — Sed nun ne *afliktiĝu* kaj ne *bedaŭru*, ke vi vendis min *ĉi tien* (Now therefore be not *grieved* nor *angry with yourselves*, that ye sold me *hither*) — Kaj la *famo* venis en la domon de Faraono (And the *fame* [report, news] thereof was heard in Pharaoh's house).

En la plua enhavo troviĝas la daŭrigo de "El Greco," de G. Chavet; "Ĉe la Ruinoj de Beauvoir," de R. Bonnat; "Pri la Angla Lingvo kiel Internacia Lingvo," diskutado, en kiu partoprenas S-ro R. Whitaker, anglo, D-ro Rüdiger, germano, kaj S-ro Houllévigne kaj P. Benoit, francoj; diras S-ro Houllévigne: "Kiam oni vidas nian metran sistemon, malgraŭ siaj admirindaj kvalitoj logikaj, sciencaj, utilaj, ne ankoraŭ uzata ĉie, post pli ol unu jarcento de ekzistado, nur ĉar ĝi estis alprenita oficiale de rivala nacio, oni povas sin demandi, ĉu la pruvo ne estas sufiĉege konkluda. Pro tio, mi eĉ opinias, ke, se la lingvo Esperanto fariĝus la propreco ekskluziva de unu sola popolo, neniam, malgraŭ siaj admirindaj kvalitoj, ĝi estus akceptita, kiel internacia komunikilo. Je tiu vidpunkto, ŝajnas feliĉe, ke la disvastiĝo de Esperanto estas farita ĉie kaj unue sen oficialaj regnestraj helpoj." Aliaj artikoloj estas: "Pri Felix Draeseke el Dresden," verkita de A. Marileo; "Konkurso de Sinbad" (Rezultato), kaj Babilado," de S-ro Bourlet.

La Batalo de l' Vivo, de Charles Dickens, tradukis D-ro L. L. Zamenhof laŭ germana traduko — Antaŭ preskaŭ dudeko da jaroj tiu ĉi traduko aperis en la tiam gazeto *La Esperantisto* sub la konduko de D-ro Zamenhof mem. Tio estis en la heroa tempo de Esperanto, kiam ekzistis en la mondo nur kelkaj dudekoj da Esperantistoj, kiuj malfacile bataladis por diskonigi la karan lingvon. Tiam la gazeto estis preskaŭ nevendebla: nun, ĝi estas preskaŭ neaĉetebla, eĉ por riĉuloj, kaj tute ne havebla por ordinaraĵoj homoj. Multaj artikoloj, unue aperintaj en ĝi, estas reeldonitaj en la *Fundamenta Krestomatio*, sed tiu ĉi rakonto ĝis nun ne

estas represita kaj nun aperas kvazaŭ nova verko por la granda plimulto el niaj samideanoj. Kvankam ĝi estas duaŝtupa traduko (se mi povas tiel nomi tradukon el traduko), tamen ĉiuj legantoj de Charles Dickens facile rekonos en ĝi la spiriton de tiu glora aŭtoro kaj legos kun intereso la rakonton. Sed por la lingva studanto ĝi havas apartan intereson en la konstato, ke la lingvaĵo tie troviĝanta estas tiu sama, kiun ni ankoraŭ komune uzas. Certe ekzistas en ĝi unu parolmaniero ĉe la gramatika flanko, uzata tri-kvar fojojn, kiun Zamenhof mem jam ne uzas, kaj kiu ĝenerale fariĝis iom eks-moda; sed tiel negrava ĝi estas, ke mi dubas, ĉu deko el ĉiu cento da legantoj povus montri al mi, pri kio nome mi tie ĉi aludas. Mi kuraĝas diri, ke por lerta esperantista orelo tiu ĉi verko prezentas ne pli la nuancon de strangeco, ol por nuntempa angla orelo prezentus la originala verko mem de Charles Dickens.—A. E. W.

* * *

Lingvaj Respondoj. de D-ro L. L. Zamenhof.—En la unuaj jarkolektoj de *La Revuo* publikigadis D-ro Zamenhof de tempo al tempo respondojn pri diversaj malklaraj lingvaj demandoj. Subite tamen antaŭ du jaroj tiuj respondoj ĉesis aperadi kaj longe oni ne sciis kial. Nur nune el la antaŭparolo al la libra eldono oni informiĝas, ke la kaŭzo estis tro granda oficialigo de liaj privataj opinioj flanke de la Esperantistaro kaj la timo, ke per tio povos esti malhelpita la iniciato de l' Akademio kaj la libera evoluo de la lingvo. Oni devas admiri la novan pruvon de l' modesteco de nia Majstro kaj kun ĝi... malkonsenti. Ne estas mirinde, ke la Esperantistaro pli konfidis al liaj privataj opinioj, ol al ankau privataj opinioj de diversaj lingva- kaj nelingva-komitatanoj. Kiel aŭtoro, kiu pripensis bone ĉiun detaleton antaŭ ol enmeti ĝin en la lingvon, li *scias* sian verkon komentarii des pli, ke, kiel montris ekz. lia ekzercaro pli bona ol ĉiuj ĝis nun aperintaj lernolibroj, li estas genia pedagogo: dume la tuta Akademio kune kun la Lingva Komitato, se ili konsistus ne el poliglotaĵoj matematikistoj, ĥemiistoj kaj kuracistoj, sed eĉ el veraj lingvistoj, povas nur *supozi*. Tial similaj "respondoj" pli facile kaj pli libere evoluigos Esperanton ol palpado en mallumo. Tion pruvis ekzemple la demando pri la sufikso *igi*: kiom da papero kaj inko oni foruzis pri tio, ĉu devas esti *igi-anta*, ĉu *igi-ata*. Neniu klarigo estis kontentiga; aperis mallonga *privata* respondo kaj tuj solvis la problemon. La Esperantistaro ankau *private oficialigis* ĝin ne pro tio, ke ĝi *divenis de D-ro Zamenhof*, sed ĉar ĝi estis *sole logika kaj ĝusta*. Kaj estas certe, ke la Akademio ankoraŭ multajn jarojn pripensus, diskutodus, malpacus pri tiu ĉi punkto kaj fine eble eĉ ĝin ne solvus; povus eĉ aperi "geniulo," kiu pro tio konvinkiĝus pri senduba netaŭgeco de Esperanto kaj naskus novan Idon. Koncerne la iniciaton de la Akademio, ĝi havas sufiĉe grandan taskon por konstati kaj decidi pri la eraroj, kiujn amasigados la libera evoluo. Inter la *privataj respondoj* de D-ro Zamenhof kaj la *oficialaj decidoj* de la "Lingva Parlamento" estas tiu diferenco, ke li komentariis *sian* verkon, kaj ĝi devas fari la samon pri la verkoj de *aliaj*.

La Esperantistaro devus sin unuanime turni al la Majstro kun peto, ke li rekomencu la interrompitan laboron, kaj dume legi kiel eble plej ofte la eldonitan libreton, en kiu oni trovos klarigon de multaj dubaj punktoj en la gramatiko kaj stilo Esperantaj.

BR. K.

El *Universo*, numero de Oktobro.

ASKIŬ

Douglas.—17an de Majo, 1910, ĉe 21, Greenmount-road, Terenure, Dublin, al Gesinjoroj S. Douglas, fileto nomita Kenneth Neilson.

Brita Kroniko.

Al ĉiuj grupoj kaj grupanoj la Redaktoro deziras plej feliĉan kaj serenan Kristnaskon !

Sed en la intima gajeco de la hejma rondeto oni ne forgesu la pli grandan familian rondon internacian ! Oni ne forgesu, ke la Kristnaska jartempo — sezono de la Paco — estas bona okazo por propagandi Esperanton — nian karan lingvon de la paco ! Ekzemple, se oni sendas Kristnaskajn kaj Novjarajn kartojn, ili estu Esperantaj. Bonegaj estas tiuj desegnitaj de S-ro Sheehan* ; akompanate de Ĉefeĉa Tuto aŭ Ŝlosilo, ili donos al la ricevinto interesan horon da vigliga laboretado. Kaj por amikoj jam duone aŭ plene varbitaj al nia afero, kiun pli bonan donacon oni povus fari, ol belete binditan ekzempleron de la "Fabeloj" de Hauff, lertege tradukitajn de samideano Eggleton, la ĵus aperintan "Alicio en Mirlando," de Carroll, aŭ iun alian libron el la listo sur nia kovrilo ? Tiel propagandante, la Esperantisto duobligas al si kaj al siaj amikoj la ĝojon de la plej gaja kaj ĝoja sezono de l' jaro !

OKAZONTA.

Enfield (Middlesex).—Oni petas, ke samideanoj en ĉi tiu loko sendu siajn konatojn al *Christchurch Literary Society* je la oka vesp., Decembro 12, kiam S-ro Robert Robertson, el Wood Green, parolos pri Esperanto.

Wimbledon.—La 22an de Januaro, 1911, S-ro Alfred J. Hulme propagandos Esperanton al la *Wimbledon Socialist Society* per lekcio "Socialistoj kaj iliaj Lingvaj Bariloj," ĉe Socialist Hall, Broadway, Wimbledon. Li petas al samideanoj — ĉu socialistaj ĉu ne-socialistaj — ke ili venu je la 8a vespere kaj partoprenu en la varbado per atestaj paroloj kaj disdonado de propagandiloj.

LONDONO.

Ĉiu samideano, kiu havis la privilegion ĉeesti la kunvenon en la Londona "Guildhall" post la Tria Kongreso certe ankoraŭ memoros kun plezuro la simpatian paroladon, kiun tie faris Urbkonsilanto Vezey Strong en la nomo de la "Lord Mayor" de Londono. Nun S-ro Vezey Strong mem siavice fariĝis Urbestro de Londono. Al S-ro H. Bolingbroke Mudie, kiu skribis por gratuli lin pri tio en la nomo de la ĉeestintoj en la postkongresa kunveno aludita, li respondis, ke li ankoraŭ sentas vivan simpatian al Esperanto, kaj ĉiam ĝojos, se li iel laŭokaze povos antaŭenhelpi movadon, kiu tiel multe servas al la harmonia vivo de l' mondo. Li ankaŭ aldonis, ke li kun tre granda plezuro jam ricevis el ĉiuj flankoj de la tero multajn kartojn kaj telegramojn, gratule senditajn de Esperantistoj okaze de lia urbestriĝo. Al Sir Vezey la *BRITISH ESPERANTIST* ankaŭ diras koran gratulon, kaj deziras al li plej sukcesan kaj ĝojplenan jaron kiel estro de urbego Londono !

Diversaj.—Ni ricevis de la *Londona Ĉambro de l' Komercio* cirkuleron pri ties oficialaj ekzamenoj por 1911. Inter la temoj, kiel ankaŭ jam de kelkaj jaroj, troviĝas Esperanto. Instruistoj kaj propagandistoj, kiuj deziras diskonigi tion en sia kvartalo, povas ricevi oficialan afiŝon skribante al S-ro C. E. Town, Asst. Sec., Commercial Education Dept., London Chamber of Commerce, *Oxford-court, Cannon-street, London, E.C.*

Interesa korespondado pri la enkondukindeco de Esperanto en la laboristajn kongresojn internaciajn aperadas en la grava ĵurnalo *Labour Leader*. En unu el la leteroj S-ro Edward Parker (42, *Somerset-road, Huddersfield*) proponas aranĝi per Esperanto socialistan kongreson en Antverpeno proksiman jaron ĵus antaŭ aŭ tuj post la Esperantista Kongreso. Interesatoj skribu al li. — La *Christian Commonwealth* daŭrigas publikigi artikolojn en Esperanto.

Charing Cross.—Kunvenoj ĉiunarde posttagmezon je

* 7 pencoj por afrankita paketo de 12 karto, ĉe la B.E.A.

la 3.30, en Eustace Miles Restoracio, 40, Chandos-street. Programo por Decembro : Instruado, paroladoj kaj diskutoj ; Legado kaj priparolado de "Interrompita Kanto" kaj "Pola Antologio" ; Senpreparaj tradukoj, deklamoj. Teobabilado je la 5a. Vizitantojn oni ĝojas akcepti.

Croydon.—La 8an de Novembro okazis en Seneca Hall, Thornton Heath, sukcesplena kaj tre plezuriga kunveno, organizita de Gesinjoroj Pack. Post la kantado de "La Espero," S-ro G. J. Cox paroladis kaj interesigis la aŭskultantaron pri la lingvo. La juna esperanta kantisto S-ro Stanley Meadows kaj la konata S-ro Robert Hamilton estis forte aplaudataj pro siaj kantoj. Kelkaj membroj de la vigla "Emmanuel Club, Camberwell," bonege prezentis la teatraĵeton "A Norman Conquest." Sekvis kelkminuta paŭzo por babilado kaj refreŝigaĵoj : poste S-roj Thomas kaj Phillimore kantis, S-ro Evans kaj S-ro Isaac deklamis kaj multe ĝuita vespero finiĝis per kora kantado de "Estintaj Tagoj." F-ro Clarke lerte helpis kiel akompanistino.

Enfield Highway.—A lantern lecture was given in St. Augustine's Hall, Enfield Highway, by Mr. G. L. Browne, on November 14, on "My Travels Abroad." Mr. Browne showed how Esperanto had helped him to visit Spain, Germany and other countries which he might otherwise have had no opportunity to see, and he dwelt upon the advantages of foreign travel. The Rev. J. L. Boulden, Vicar of St. James', Enfield, presided, and evinced great interest in Esperanto, this being shared by a number of B.P. Boy Scouts who were among the audience. The large hall was fairly full, and many "Keys" and leaflets were disposed of.

Londona Klubo.—11an de Novembro, S-ro J. Cloupet, el Lyons, ĉeestis. Li ne posedas la anglan lingvon, kaj kvankam li vizitis Anglujon por komercaj celoj, li nur povis veni per Esperanto, ĉar la hotelo-interpretistometodo estus tro multekosta. Li estis tre fervora pri la utiloj de Esperanto kaj la U.E.A. — 18an, unue Pastro J. C. Rust, raporto pri la nuna stato de lia grava laboro, la traduko de la Nova Testamento. Poste parolo de S-ro T. F. Connolly, "Moderna Studado de la Suno," ilustrita de multaj lumbildoj, dank' al S-ro Harvey (prezidanto, Emmanuel Klubo), la lanternisto. — La ĵurnaloj (ses-sep el la plej bonaj), kiujn la klubo abonas, estos de nun troveblaj en la legoĉambro de St. Bride's Institute (tera etaĝo). Nur al membroj de la L.E.K. aŭ de St. Bride's Institute estas permesate uzi tiun ĉambron. — Estas proponite, ke la sistema korektado de ekzercoj (tradukoj) estus utila al la lernantoj, kaj la sekretario donos detalojn al ĉiu interesato. Oni devus alporti la ekzercon vendrede, kaj ĝi estus redonita la sekvantan vendredon. — Classes in Esperanto, various grades, are now held in St. Bride's Institute on Tuesdays, commencing about 6.30 p.m. The classes are small, providing almost individual tuition. Free to members of London Club.

PROPAGANDA CONCERT.

The Club has pleasure in extending a general invitation to everyone to attend the Propaganda Concert, which will take place this year on Friday, December 16. If the Esperantists of London can forgo the delights of Christmas shopping, they are promised a programme that will be quite as attractive as on previous occasions, and it is hoped that in return they will endeavour to bring their non-Esperantist friends with them. Admission free, *kompreneble*.—H. D. A.

Mildmay.—Ĉi tiu societo nun kunvenas ĉiŝatide en la *Hackney and Dalston Academy of Music, 262, Dalston-lane, Hackney, N.E.*, oportune lokita apud la fervojoj kaj la tramvojoj.

Northern Polytechnic, Holloway, N.—The Governors

and Principal of the Northern Polytechnic, Holloway-road, N., are willing to start classes for Esperanto in the New Year, providing a certain number of entries are received. The classes will be conducted by a thoroughly competent teacher. The amount of fee to be paid will be small and will be definitely fixed when it is known about how many students intend to avail themselves of the offer of instruction. Address inquiries to "Norda Stelo," 106, Fortess-road, N.W.

Teddington.—La 3an de Novembro, en la Publika Lernejo, Church-road, parolado pri Esperanto de S-ro F. M. Sexton, F.B.E.A. Ĉirkaŭe 40 personoj ĉeestis. S-ro Albert Campbell, M.A., prezidis, kaj en la diskutado partoprenis D-ro Harker, F.R.S. La fakto, ke ambaŭ tiuj sinjoroj, lingvistoj kaj konataj scienculoj, forte aprobis Esperanton, faris bonan impreson.

LA PROVINCOJ.

Almondbury.—Kun la helpo de la Huddersfield'a Esperantista Societo, la 29an de Oktobro, la dua ĉiujara festo de la loka grupo. Pastro A. L. Burnham prezidis kontentige multenombrian ĉeestantaron. Raporto pri la tre ĝuita koncerto — kaj kiu pli bone ol la Nordanoj scias fari koncertojn? — aperis en la *Huddersfield Daily Chronicle*. — Esperanta Kurso okazas ĉiumarde vespere en la Council School. Interesatoj sin turnu al la sekretario, S-ro A. J. Summersgill, 99, Town End, Almondbury.

Armley (Leeds).—La Esperantista Grupo ĉe la "Oak-road Congregational Church," fondita de S-ro J. Hedley Ince lastan vintron kun 40 membroj, ankoraŭ energie sin okupas pri ekzercigado kaj studado de la lingvo. Oni starigis novan kurson por la vintro.

Bedford.—La ĉiumonataj kunvenoj de ĉi tiu grupo rekomenciĝis lundon, la 7an de Novembro, ĉe 34, High-street, por ekzercado pri tradukado kaj interparolado.

Bolton.—Okazis en la *Bolton Evening Chronicle* korespondado pri la enkondukindeco de Esperanto en la publikajn tag-lernejojn. Esperanto estas jam instruata sub la aŭspicioj de la loka Edukada Komitato, en la Duagrada Lernejo en Moor-street. La kurso okazas ĉiumarde je 7.30 vesp.

Burnley.—La 6an de Novembro S-ro W. Currie inaŭguris en la Esperanto-lernejo en Hargreaves-street interesan serion da kunvenoj, per parolado Esperanta pri la skota poeto Robert Burns. Malgraŭ la malbona vetero, multenombra samideanaro kunvenis, kaj aŭskultis kun granda ĝuo la vivplenan paroladon. Sekvis vigla diskuto. Tiuj Esperantaj paroladoj okazos akurate ĉiun duan dimanĉon. La dua de la serio estis pri "Muziko," de S-ro H. Hardaker.

Hampton-in-Arden.—Antaŭnelonge S-ro W. A. Frodin vizitis la Birmingham Esperanto-Societon okaze de ĝia ĉiujara kunveno; li tiam decidis dissendi cirkulerojn inter siaj samvilaĝanoj proponante la komencon de Esperanta kurso. Kunveneto okazis la 18an de Oktobro, kiam la sekretarioj de la Birmingham kaj Coventry'a Societoj kaj S-ro Strong el Coventry ĉeestis, kaj oni decidis komenci kurson sub la instruado de S-ro Frodin. Tiu okazos ĉiujarde je la 8a vesp. en la Lernejo por Knaboj. Personoj, kiuj deziras aliĝi, estas petataj skribi aŭ viziti al S-ro Frodin, *Boys' School, Hampton-in-Arden, apud Birmingham*.—F. W. H.

Leeds.—Laŭ la propono de la Jorkŝira Esperantista Federacio serio da propagandaj paroladoj estos farita dum la vintra sezono en diversaj societoj de Leeds. Ĝis nun dek-unu estas aranĝitaj. La plimulto el ili okazos en la "Adult Schools," kies fruega kunvena horo, la 9a dimanĉmatene (je unu okazo la 8a kaj duono), sufiĉe elmontras la fervoran entuziasmon de la sindonemaj anoj, kiuj promesis fari tiujn paroladojn. — La ĉiujara festo de nia grupo okazos la 10an de Decembro, kiam

oni tutkore bonvenos aliurbajn grupanojn en Park Rooms, Park-street. Teomango je la 5a. Vizitontoj skribu al la sekretario (vidu kovrilon), kiu tre ĝoje aranĝos pri akcepto ĉe la stacidomo, k.t.p. —L. B.

Leigh.—Novembro 13: Tre sukcesa propaganda parolado de S-ro Edwin Jones, membro de la loka grupo, antaŭ la ĉi-tiea Socialista Klubo. Post viva diskutado pri la komparaj meritoj de Esperanto kaj aliaj internacilingvaj sistemoj, la ĉeestantaro unuvoĉe decidis starigi kurson. Rezulto: F-ino E. Arrowsmith nun instruas 20 gelernantojn.

Mezlando.—Nia fervora samideano kaj amiko S-ro A. Kenyon ĵus skribis al ni jene: "Plezure mi povas komuniki al vi bonegajn sciigojn pri la progreso de nia afero. Grandmezure dank' al la Tria Brita Kongreso en Cheltenham, Esperanto tre bonstatas en la okcidenta parto de Anglujo. Vi jam sciigis en la *B.E.*, ke oni fondis novan grupon en GLOUCESTER. La plej lasta alveninto al la Esperanta familio estas nova grupo en STRATFORD-ON-AVON. Tio certe estas grava fakto por nia afero, ĉar vizitas Stratford-on-Avon miloj da ali-landuloj. Nia nova infano estas juna, sed tre fortika kaj kreskema! Estas jam kvindek anoj. La tieanoj kredas, ke baldaŭ estos centoj da Esperantistoj en la naskiĝloko de Shakespeare. Tiu kontentiga rezultato de nia kongreso estas ŝuldata precipe al la sindonemaj laboroj de S-ro Ingleson, la sekretario de nia grupo, kiu faris multajn propagandajn vizitojn al la urbo. Senlace kaj diversmaniere li propagandis, kaj li nun vizitas la urbon ĉiusemajne por instrui la rekrutojn pri Esperanto. Unu tagon en Aŭgusto li ekvidis en la stratvendejo tri germanajn vizitantojn kaj britan policanon. Ili tute ne povis interkompreniĝi. Unu el la germanoj portis verdan stelon. S-ro Ingleson alproksimiĝis. 'Ĉu vi parolas...?' diris li, kaj tuj finiĝis la malfacilaĵoj de la germanoj, kiuj kune kun ilia brita samideano forlasis la mirantan policanon kaj esploris la urbon. Tiu okazo estis bonega propagandilo por nia afero, kaj ekvekis inter la urbanoj grandan intereson. En Oktobro okazis sukcesa kunveno. Konsilanto Bullard prezidis, kaj S-ro Ingleson paroladis. S-ro Walter Locke estis elektita kiel sekretario. Post kelkaj tagoj, okazis alia kunveno, pli granda ol la unua. Estis elektita kiel prezidanto, S-ro G. Boyden, J.P., redaktoro de la *Stratford-on-Avon Herald*; kasisto, S-ro John Roberts; sekretario, S-ro W. Locke (adreso: *Bedford House, Mansell-street, S-on-A.*). Laŭ unuvoĉa konsento, oni petis de S-ro Ingleson, ke li instruu kurson, kaj S-ro Ingleson sen prokrasto faris jesan respondon. Sub la plej bonaj aŭspicioj la societo komencis funkcii, kaj sendube la anoj vigle propagandos nian karan lingvon. Pri CHELTENHAM mi ankoraŭ povas fari bonan raporton. Estas nun ĉirkaŭ sepdek Esperantistoj en la ĝardeno urbo. S-ro Westmancote instruas kurson vendrede ĉe la Rechabite Hall, kaj S-ro Ingleson kaj mi instruas alian ĵaŭde en kunligo kun la Royal Well Literary and Scientific Society. Plue, multaj ĉitieanoj lernas la lingvon private."

Middlesbrough.—Novembro 3: Vistrondo aranĝita de la loka Esperantista Grupo. Ĉeestis ankaŭ gesamideanoj el Stockton, Darlington kaj Redcar. La premiojn disdonis S-ino prezidant-edzino Hudson. Oni ne forgesis la propagandan flankon, kaj el la laboro farita kredeble rezultos kelke da novaj lernantoj.

Newcastle-on-Tyne.—La ĉiujara kunsido de la supracitata societo okazis antaŭnelonge en la Y.M.C.A.-ejo, kiam prezidis Pastro Fleetwood. La eksigantaj oficistoj reelektiĝis. La sekretario raportis pri komunikigo kun Rt. Hon. Thos. Burt, M.P., kiu skribis: "I have watched the movement with interest, and noted its progress with pleasure." La vintra kurso jam komenciĝis kaj la grupkunvenoj okazos ĉiumarde en la

Y.M.C.A.-ejo. Samideanoj el aliaj lokoj estas kore invitataj.

Portsmouth.—La loka "korespondisto," S-ro W. G. Eded, sendis al la C.P.K. tre interesan raporton pri la agado propaganda de la ĉi tiea grupo dum la pasinta jaro:—"Speciala flanko de la laboro konsistis el la paroladoj antaŭ la Gildoj en la diversaj partoj de la urbo. Tiuj havis sukcesplenan rezulton. Oni faris vizitojn al la jenaj preĝejoj: Albert-road Wesley, Fratton Central Wesley, Buckland Wesley, Arundel-street, Pembroke-road, Victoria-road, Stamford-street, Lake-road, Immanuel Institute (dufoje), kaj la Parish Institute. La ĉeestintaro en tiuj kunsidoj estis de 60 ĝis 80, kaj bonaj vendoj de literaturo rezultis. Ĉe Lake-road kaj Stamford-street oni poste starigis kursojn, kiuj nun kunvenas ĉiusemajne. Oni jam aranĝis du aliajn koncertojn, Lake-road kaj Brougham-road. Kvankam en la komenco nur malmulte da personoj aliĝis al la grupo, kiel rezultato de la laboro, oni tamen kreis publikan opinion favoran al Esperanto, kion klare montras la rimarkinda pligrandigo de la vendo de Esperantaĵoj ĉe la Espo-Oficejo. La nombro de la ĵus varbitoj ankaŭ tion atestas. Ekster la urbo oni faris kun kontentigaj rezultatoj kunvenojn propagandajn en Gosport kaj Lee-on-the-Solent. — Sur H.M.S. *Vernon* oni ankaŭ aranĝis sukcesplenan Esperantan vesperon kaj pli ol 250 maristoj el ĉiuj rangoj atentis dum preskaŭ du horoj. Rezultis la starigo de ĉiutaga kurso sur la ŝipo. La financa stato de la grupo malpermesis ĝis nun entrepreni la starigon de grupoj en la najbaraj urboj de Southampton kaj Bournemouth. Tamen oni esperas aranĝi baldaŭ viziton al Southampton por doni propagandan lekcion, kaj se eble komenci kursojn, starigi grupon, k.t.p. Oni ankaŭ penas organizi la movadon en Gosport. La lokaj ĵurnaloj pli favoras nian aferon, ol en la komenco. Oni ankaŭ intencas fari energian propagandon okaze de la festoj pri la kronado de la Reĝo Georgo en la proksima jaro, kiam multe da fremdaj militŝipoj vizitos Portsmouth por partopreni la solenojn."

Ni kore gratulas la samideanojn en Portsmouth pri la bonaj rezultatoj jam atingitaj, kaj kuraĝige rekomendas ilian ekzemplon al aliaj grupoj.

St. Albans.—Okazis ĉi tie antaŭnelonge Esperantista edziĝo: S-ro Oswald Godman, sekretario de la loka grupo, kun F-ino Daisy Summers, prezidantino. La gajno estas per kaj por Esperanto! *Al la geedziĝo nian koran bondeziron pri plena feliĉo!*

Swinton apud Rotherham.—Jam de longe ekzistas multe da intereso en tiu ĉi regiono rilate al nia lingvo. Tion vidinte, la tieaj fervoruloj, S-roj Jones kaj Housman, petis, ke nia sperta samideano S-ro M. Pearson el Sheffield faru publikan paroladon; tion li faris la 2an de Septembro. La rezultato estas fondo de nova grupo kun pli ol dudek anoj, kies prezidanto estas Pastro C. Steele, kaj sekretario S-ro J. E. Jones, apotekisto, *Station-street*. Kunvenoj okazos ĉiulunde je la 8a vespere en *The Church Room, Station-street, Swinton*.

Warrington.—Dank' al la klopodoj de Pastro R. Basil Primavesi, O.S.B., ni ĝojas raporti, ke kurso por lernantoj jam komenciĝis, al kiu dekdu personoj tuj aliĝis. S-ro Primavesi estas la instruanto, kaj krom tiu instruas 50 knabojn; interesatoj skribu al li ĉe *St. Mary's, Warrington*.

Withernsea (Yorkshire).—Sub la aŭspicioj de la agema grupo en Hull, sukcesa propaganda kunveno okazis la 20an de Oktobro ĉe la Geknaba Vivosava Brigado ĉi-tiea. Prezidis S-ro W. D. Heald, subtenita de Pastro A. Bayliss. La paroladisto estis S-ro Arthur Cowburn el Hull, kies diroj pri nia lingvo kaj ĝia ĉiea disvastigo multe interesis la grandan aŭskultantaron kunvenintan. Ankaŭ parolis Esperante, S-ro C. E. Jacklin el Hull, kaj F-ino Fraser kantis Esperante.

Dum la vespero oni citis du membrojn de la Knaba Brigado, Kapitanon Turner kaj Stabserĝenton Suddaby, kiuj, lerninte Esperanton nur dum unu monato, jam korespondas per ĝi kun diversaj nacioj. Ĉi tio bonege apogis la asertojn de la paroladinto pri la facileco de la lingvo.

KIMRUJO.

Aberystwyth.—Per raportoj en kimraj gazetoj ni eksciis, ke nia samideano S-ro Jack Edwards estas elektita kiel urbkonsilanto de Aberystwyth. *Al nia fervora amiko korajn gratulon kaj bondeziron!*

Llundain.—En la Debata Societo de la Kimra Preĝejo, S-ka Padarn, Gloucester-road, Holloway, N., kun prezido de la Pastro S-ro Williams, kaj lia helpema subtenanto S-ro Griffin, S-ro M. C. Butler parolis pri Esperanto. La kelkdekope ĉeestantaj kimroj forte interesiĝis, kaj parolado en Esperanto, kiun faris S-ro G. L. Browne, kun traduko anglan de S-ro Butler, havis elektran efikon. Kiel diris postaj parolantoj el la ĉeestantaro, ili neniel imagis al si, ke la lingvo povas ricevi emocian deklamon elokventan tiel similan je la kimra. La belaj kantoj de F-ino Morrison vekis laŭtajn aplaŭdojn, kaj S-ro Butler sukcesigis instrui al la ĉeestantoj kiel kanti Esperante. Tre lertaj lernantoj pri tio la kimroj! S-ro Robertson montris interesan serion de statistikoj kaj libroj. La "Agoriad" estis tre serĉata, kaj oni proponis la starigon de aparta kimra Esperanta kurso. Londonaj kimroj notu!

SKOTLANDO.

Alloa.—La 4an de Novembro, en la "Y.M.C.A." Instituto, F-ino B. Johnstone el la Londona Klubo faris tre sukcesan propagandan paroladon pri Esperanto. S-ro J. Ferguson prezidis la tre kontentige multenombrian ĉeestantaron. Oni poste fondis kurson, kiu nun okazas ĉiumarde en la ĉambroj de la Y.M.C.A.

Edinburgh.—La programo de la ĉiusemajnaj kunveno de la Edinburga Societo montras interesan diversecon de temoj. Okt. 19, oni legis paperon senditan de S-ro Danŝin el Moskovo, tradukon de "Attalea Princeps," rusa rakonto. Okt. 26, gaja kriket-kenkurso okazis. Oni demandis pri la libertempaj spertoj. Nov. 2, virina debato rezultis en la opinio, dank' al la plimulto da viraj voĉdonoj, ke la nuntempa virino estas malpli virina ol en la estinteco. Nov. 9, Doktorino Mears kontribuis interesan tezon pri spiritkulturo. Nov. 16, "La Kometo de Halley laŭ la hebrea vidpunkto" estis temo de interesa parolo de S-ro Fred.

Glasgow.—Dimanĉon, 23an de Oktobro, okazis diservo Esperanta, sub la aŭspicioj de la Partick Y.M.C.A. Esperanto Society. Direktis la diservon S-ro Luyken el Londono, tradukinto de "La Praktiko de la Apudesto de Dio," la leginda verko de Frato Laŭrenco. S-ro Luyken elokvente parolis laŭ la temo: la 23a psalmo, kaj lia parolado estis multe ŝatata. La societo esperas reatŝkulti lin en la estonteco. — Je la 24a, Pastro Beveridge el Dundee, prezidanto de la Skota Federacio, vizitis la grupon kaj faris paroladon pri siaj spertoj en Norvegujo. La parolado estis ilustrata per lumbildoj. — La 7an de Nov., S-ro David Kennedy, M.A., faris tre lertan paroladon pri la vivo de "Prezidanto Garfield." — La 14an de Nov. okazis tre kontentiga kunveno, difinita por la diskutado de "Virina Voĉrajto," kiam multe da gegrupanoj prenis la okazon por plilertigi sin en la uzado de la lingvo.

Kilmarnock.—La 25an de Oktobro S-ro Warden el Edinburgo faris paroladon pri Esperanto al la anoj de la High U.F. Guild. La parolanto skizis la historion kaj nunan pozicion de la lingvo internacia kaj ankaŭ klarigis ĝian grandan praktikan valoron. Grupo, kiu konsistas nun el pli ol tridek membroj, fondiĝis poste. La kunvenoj okazas ĉiumarde. La kurso estas instruata de F-ino McCrone. — *Al la nova grupo koran saluton!*

Oban.—Je la 12a de Septembro, S-ro Page faris

paroladon pri Esperanto al bona aŭskultantaro en la Alta Lernejo, Oban, sub la prezido de D-ro Kenneth Campbell, ĉeflerneja konsilanto. La parolinto diris ke li tre kontentiĝus, se, kiel rezultato de la klopodoj por Esperanto en Oban, nia lingvo disvastiĝus en la partoj de Skotlando, kie oni ankoraŭ parolas la Gaelan lingvon. Post la parolado kelkaj personoj donis siajn nomojn por kurso, kiun S-ro Page instruis por tri vesperoj.

Karavanon Esperantistan al Skotlando.—Oni jam ekarangas, okaze de la Sesa Kongreso en Antverpeno, internacian karavanon al Skotlando. Kunveninte en Rotterdam, oni provizore proponas fari rondvojaĝon ĝis Edinburgh kaj Glasgow, alvenante tra Hull, Leeds, York kaj Berwick. Poste oni veturus pluen laŭ Stirling tra la Trossachs ĝis Perth, Aberdeen, Ballater, Balmoral, Braemar, Inverness, laŭ la Kaledonia Kanalo vaporŝipe ĝis Fort William, Monto Ben Nevis, Oban, Glasgow, York, Hull kaj ree tra Rotterdam Kongresen. La tuta vojaĝo kostos maksimume 100 Sm. el Rotterdam. Se almenaŭ 20 personoj partoprenos, oni aranĝos ke unu agento aŭ societo faru la fervojajn aranĝojn, k.t.p., kaj havigu kuponaron por la tuta veturado. D-ro Kandt (*Neuer Markt 8, Bromberg, Germanujo*), kiu mem partoprenos, petas, ke interesatoj jam tuj skribu al li, kaj ke britaj samideanoj afable liveru al li iajn kritikojn aŭ proponojn pri la vojo, konsilojn, k.t.p.

PLIGRANDA BRITUJO.

Elliston, Sud-Aŭstralio.—Rezulte de parolado farita en la ĉi tiea "Instituto," komenciĝis kurso Esperanta. Inter la lernantoj estas la lernejestro, metodista pastro, kaj kvar knaboj, unu el kiuj veturas kvin mejlojn ĉiulunde por ĉeesti. El la kvin sinjorinoj partoprenantaj, unu estas sesdekjara, kaj alia knabino havanta la aĝon 15.

Malto.—La Malta Esperantistaro perdis en la pasinta monato unu el siaj plej fervoraj samideanoj. Mortis en Sliema, la 3an de Oktobro, post mallonga malsano, S-ro Salvatore Scieluna. Varbita antaŭ kvar jaroj el mokanta skeptikeco pri nia ideo, li de tiu tempo ĝis la lastaj tagoj de sia vivo estis ĉiam la unua por antaŭenhelpi la Esperantan movadon per ĉiea vigla kaj sprita propagando. Li plej ageme deĵoris kiel sekretario de la Sliema Grupo, kaj havis disan korespondadon kun gesamideanoj eksterlandaj. Al liaj familianoj kaj multaj amikoj ni esprimas niajn korajn kondolencojn.

Esperanto Propaganda League.

PRESIDENT: Mr. HARRISON HILL.

HON. SEC.: Mr. A. BLOTT, 39, Broadway, Stratford, E.

Objects.—To spread a knowledge of Esperanto and enrol recruits.

Subscription, 1s. per annum, payable in advance, and new recruits who are commencing to learn the language are entitled to a sixpenny text-book free, or its equivalent in suitable Esperanto literature.

Each member is pledged to endeavour to enrol at least one recruit each year. Failing to enrol one in any one year, he shall at the end of the year pay 2s. as his subscription for the following year. If he enrol two or more recruits during the year, he shall not be called upon to pay a subscription for the following year.

A form of pledge to the above effect is to be signed by members on joining.

All the funds of the League, after paying working expenses, will be devoted to the propaganda.

The official organ of the League will be THE BRITISH ESPERANTIST, and each month the number of the members of the League shall be published in its columns.

The present number of members is 5.

For information and forms of pledge for signature by members, apply to the Secretary.

Recent Lectures.

September 27.—Royal Mail Restaurant, Noble-street, LONDON, E.C. Before the members of the German Commercial Catholic Club, by Mr. H. F. Höveler. Much interest aroused, several promising to take up the study of the language.

October 12.—SHEFFIELD. Lecture to the members of the Endcliffe Congregational Church Literary Society by Mr. Maurice Pearson. Good impression made.

October 15.—NORMANTON, at the Congregational School, Councillor J. T. Sainderson presiding. Mr. J. T. Holmes, of Bradford, assisted by Mr. H. G. Townsend, gave a most interesting and instructive lantern lecture, as a result of which a public meeting was held with the object of starting classes.

October 20.—CROYDON, in the Horniman Hall, at the weekly meeting of the Edridge Lodge, I.O.G.T. Lecturer, Mr. J. Bredall.

October 22.—FARGATE, SHEFFIELD, in the Lecture Hall of the Y.M.C.A. Limelight lecture by Mr. J. T. Holmes.

October 26.—THORNTON HEATH Wesleyan Church. Lecture by Mr. J. Bredall.

October 27.—NORTH LONDON Clarion Fellowship. Lecture by Mr. G. J. Cox on "The Ethical Possibilities of an Auxiliary Language." Good attendance. Interesting discussion. Text-books sold, and "propagandiloj" and copies of *B.E.* distributed.

Language Problems in the Mission Field.

In the official reports just published of the World Missionary Conference held in Edinburgh in June last there are many paragraphs of interest to Esperantists, and, indeed, to all philologists. In nearly every case a missionary must become familiar with the language of the country to which he is sent to work, and yet, says one of the reports, the evidence seems conclusive that a considerable number of missionaries never obtain a full mastery of the pronunciation and idiom of the native languages; that even among primitive peoples, and still more amongst those of culture, faulty speech in the missionary injures most seriously the authority and effectiveness of public address; and that the Home Boards have in too many instances been unaware of the true state of matters, or have been unable to provide an adequate remedy. The fact is that, however able and enthusiastic a missionary may be, he may have no genius for languages, and his halting speech proclaims him a foreigner, with all the disadvantage of a foreigner, and his religion a foreign religion; and one of the things to be desired is that the missionary should, before his departure for the foreign field, satisfy the home authorities of his ability to use a second language. "There is no doubt," says the report, * "that the power of conversing in a second language helps to train the faculties required for the acquisition of any fresh vernacular." On this ground an experienced missionary has even suggested that candidates who cannot talk anything but English should at least learn to talk Esperanto." This part of the report was subjected to some criticism by Professor Meinhof, of the Colonial Institute, Hamburg, who is a well-known philologist. He expressed the opinion that

* "Report of Commission V: The Training of Teachers." Post free, 3s. 4d. inland, 3s. 5d. foreign. (Oliphant, Anderson and Fernier, Edinburgh and London; Fleming H. Revell Co., New York, Chicago and Toronto.)

the learning of Esperanto would be a pure waste of time. "I quite agree with this gentleman," he said, "that the power of conversing in a second language is a help to the acquirement of a third, but that is the case when one is forced to learn a correct pronunciation. In Esperanto each country will declare its own pronunciation to be the correct one, and no judge can decide this question, because the Esperanto country does not exist. There are no difficulties to overcome, therefore it will be no help towards acquiring another language. African people will never learn Esperanto, because they cannot pronounce it; the name alone will break the tongue of most Africans." (!!!) It is obvious to all who know Esperanto that Professor Meinhof can have no practical acquaintance with our language, and knows nothing of the success it has achieved in six international congresses. We should be glad if some of our readers could refute his statement that "African people will never learn Esperanto, because they cannot pronounce it." Whatever practical experience may prove, we know that Africans of many tribes and tongues have acquired the English language, which is a thousand times more difficult to pronounce than Esperanto. Native Indians and Maoris, Japanese and Chinese speak Esperanto perfectly, and we are informed that a class of Zulus has been taught it without difficulty by a missionary in Natal.

A considerable part of one of the reports is devoted to the question whether a missionary should learn the vernacular before going to his sphere of labour, or after he has arrived there. Arguments for and against are given, but Professor Meinhof, of Hamburg, who speaks with some authority, has presented a special report of an interesting character, in which he urges that instruction both at home and in the mission field is necessary. The system adopted in Germany by the Oriental College at Berlin and by the Colonial Institute at Hamburg is as follows:—The grammar of the foreign language is taught by the best European master obtainable, and at the same time the pronunciation is taught in conversation with an able native. First of all the pupils must listen to identify and imitate the sounds spoken by the native. They must also write phonetically what they hear, and then they are taught the orthography. After acquiring these elements they learn the grammar and reading, but always in daily converse with the native. By this method intelligent and industrious pupils can speak with natives on arrival in the foreign country, and are able very shortly to start their work.

The reports emphasize how the diversity of language in various lands presents a great difficulty in missionary work. There are in India 147 languages; 45,000,000 speak Bengali; more than 20,000,000 Telugu; 18,000,000 Marathi; 17,000,000 Punjabi; 16,000,000 Tamil; 10,000,000 Kanarese; while Hindi in one or other of its forms is the language of over 80,000,000 more. Almost everywhere in the towns and great centres of traffic there is a veritable confusion of tongues. In China the Mandarin language in its printed form is perfectly intelligible to 250,000,000 people, *a far larger number than can understand any other tongue*. Owing to variations in tone and pronunciation, there are three forms of spoken Mandarin, the Northern, Southern and Western, though the written Mandarin is practically the same for all three sections. It is estimated that the Amoy dialect is spoken by 10,000,000, the Cantonese proper by 15,000,000, the Shanghai dialect by 18,000,000, and that of Ningpo by 25,000,000. In Africa there is a bewildering variety, not merely of dialects, but of positively different languages. According to Mr. B. Struck, of

Berlin, the number of African languages and dialects is as follows:—

Sudan languages	...	264	...	Dialects	...	111
Bantu	"	182	...	"	...	119
Hamitic	"	47	...	"	...	71
Minor	"	30	...	"	...	19
						—
Languages	...	523		Dialects	...	320

This gives a grand total of 843 African languages and dialects. As regards Australasia and Oceania, as a natural result of insulation, the linguistic difficulties are enormous. However much the languages in the various groups may be traced to common sources, the entire absence of literature, and the inevitable changes which each generation produces under such conditions, have developed a diversity of speech almost without parallel in any other part of the world. Small islands close to one another have marked variations of usage both of vocabulary and grammar. In New Guinea, often every few miles, separated by some physical barrier of mountain or stream, are tribes which have never met except in warfare, and whose speech has little in common. In the New Hebrides group are no fewer than twenty-five languages, thirteen of which have been reduced to writing.

To add to this appalling confusion of tongues, there remains the fact that in these lands are missionaries from Britain and America, France, Germany, Sweden, and Holland, each teaching in his own particular field a European language, as part of the education of the native, and making confusion worse confounded. Whether the teaching of English, for example, is altogether a blessing to the native may be judged from the following protest from Ceylon:—"Students are prepared for the London degree. The vernaculars are ignored, Ceylonese history is a closed book, and youths whose parents talk an Eastern tongue, and who themselves rarely think in any other, are crammed, till, repeating English, Latin, Greek, or French, they can sit for the London B.A., and do nothing for their own people. They cannot write to their parents in their own tongue nor read letters sent to them." Principal R. A. King, of Indore College, said: "I recognise—and I think that those who have had experience in Indian educational affairs will bear me out—over and over again a promising young man has been spoiled by a smattering of the English language." The opinions of experienced missionaries in Central Africa are interesting. "Mr. Faithfull (Nyasaland) prefers teaching to be in the vernacular only, and would confine the teaching of English to those likely to become more efficient missionary helpers. Miss Bulley (Nyasaland) would use the vernacular till the scholar could read and write easily in his own language. She would have all religious instruction given in the mother tongue. Some other language must be used in higher education, as native languages are deficient in terms to express Christian ideas, but she thinks that German, Portuguese, Latin, or Greek would do quite as well as English for this second medium. [Have you heard of Esperanto, Miss Bulley?] Mr. Hetherwick (Nyasaland) would have elementary and all religious instruction in the vernacular, but would have English used in all higher branches, as he foresees the day when the English language will replace the native language in the ordinary intercourse and business of life. Mr. Weatherhead (Uganda) would not use English at all as a medium of instruction; it is too difficult, and any instruction given through it would be valueless and parrot-like. But it must be learnt on other grounds. It opens out a new world to these people, and draws them out of their 'narrow ignorance and overweening self-conceit'... But only native boys of good character should learn it. 'Personally,' he

adds, 'I am no enthusiast for English — I wish we could do without it.'

The Esperantist reading these reports cannot but be impressed with the problems presented to the missionary. With missionary work, as such we have here nothing to do, but it is a well-known fact that the missionary is the pioneer of civilisation. Over and over again the thought comes to the reader that in Esperanto we have a solution of many of these language problems. Many missionaries have recognised this. It has already been pointed out that Esperanto might be taught to the outgoing missionary for the purpose of training him for the acquisition of any fresh vernacular. Professor Meinhof has admitted that the power of conversing in a second language is a help to the acquirement of a third. But no language can possibly be so useful for this purpose as Esperanto. Its simple, regular, logical grammar is a key to unlock the grammar of all other languages, and cannot but be an immense help to the missionary who has the task of committing to writing a native tongue, and compiling its grammar. Can it be doubted that for the native a knowledge of Esperanto would be more useful than a knowledge of one of the languages of Europe? It could be acquired in a tenth of the time taken to acquire even a smattering of English. If Esperanto were spoken on every mission field, the new missionary with a knowledge of Esperanto could go to his sphere of labour, ready to begin without the delay, sometimes of years, necessitated in acquiring the vernacular. After all, it is not the European missionary who reaches the people, it is the native pastor and teacher, between whom and the missionary Esperanto may be the link. Further, Esperanto would enable missionaries working in different spheres to make exchanges, or, if they are of different nationalities, to meet for conference. The task before Esperantists is to convince these missionary workers of the value of Esperanto. Already something has been done by the distribution of 3,000 copies of "La Prediko sur la Monto," with an Esperanto key and an explanatory letter, to every member of the World Missionary Conference. Readers of THE BRITISH ESPERANTIST may further the object in view by sending a copy of this number to any missionary friend and drawing particular attention to this article.

W. M. PAGE.

La Nova Testamento en Esperanto.

En la Maja numero de THE BRITISH ESPERANTIST troviĝis raporto pri la tiama stato de niaj laboroj rilate la tradukon de la Nova Testamento.

Mi tie klarigis la uzatan metodon. En diversaj partoj de nia lando mi havas kunlaborantojn, ĉiu el kiuj prenis sur sin la taskon traduki po unu aŭ du libroj. Kiam ĉiu finas sian taskon, li sendas la tradukitan libron al mi. Mi kontrolas ĝin, korektante erarojn kaj penante unuformigi la stilon, kiu prezentas sufiĉe da diverseco laŭ la ideoj de diversaj tradukintoj. Mi devas ankaŭ diligente kompari la grekan tekston. Estas evidente, ke miaj personaj inklinoj kaj opinioj havas grandan — eble tro grandan — influon.

Tamen mia decido ne estas nepre fina. Post mia kontrolo de iu libro, ricevita de tradukinto, ĝi estas denove maŝine skribita sub mia direkto, kaj sendita al S-ro Wackrill, por la korektado de eraroj, vortaj kaj gramatikaj, laŭ la Esperanta vidpunkto. Li ne ŝatas la rolon de aŭtokrato; kaj anstataŭ decidi unu fojon por ĉiam dubajn punktojn, li ofte nur sendas al mi proponojn kaj konsilojn, kaj sekve la konsiderado de la tekstoj, kiam ili revenas de S-ro Wackrill, estas tasko tre longa kaj malfacila. Tial la fina respondeco ankoraŭ restas ĉe mi.

Kiu do estas la nuna stato de la afero?

Mi petas, ke oni rigardu la Novan Testamenton, kiel dividitan en du partojn. La unua parto konsistas el la historiaj libroj, tio estas, la kvar evangelioj kaj la Agoj de la Apostoloj. La dua parto konsistas el la ceteraj libroj, tio estas, la epistoloj kaj la Apokalipso.

Permesu al mi, paroli unue pri la dua parto. Mi povas esperigi, ke tiu parto estos finita kaj preta por presistoj antaŭ la fino de la nuna jaro. De la tradukintoj mi jam ricevis ĉion; mi jam korektis ĉion krom la dua epistolo al la Korintanoj, kies kvaronon mi jam tralegis, tralegonte la aliajn tri kvaronojn antaŭ la fino de Novembro. Krom tiu epistolo, S-ro Wackrill devos kontroli la epistolon al la Romanoj kaj la tri epistolojn de Johano, kiujn li ricevos dum la venonta semajno. Mi do povas certigi vin, ke (se malsano aŭ iu alia malfeliĉo ne okazos) la dua parto de la Nova Testamento estos finita kaj preta por presistoj antaŭ la Nova Jaro.

Pri la unua parto, t.e. la evangelioj kaj la Agoj de la Apostoloj, mi ne povas fari raporton egale kontentigan; mi eĉ ne povas promesi, ke la unua parto de la N.T. estos finita antaŭ Pasko, eble ne antaŭ Pentekosto. Iam pli poste mi raportos pli detale pri ĝi.

Du fojojn mi vizitis la sekretarion de la *British and Foreign Bible Society*, kaj ankaŭ li skribis al mi petante sciigon pri la progreso kaj metodo de la traduko. Nia metodo ŝajnas kontentigi la komitaton.

JOHN CYPRIAN RUST.

La 18an de Novembro, 1910.

Ĉekbanko Esperantista.

La Ĉekbanko Esperantista kaj Esperanto mem ĉiu havas similan celon. Esperanto unupartite celas la internaciigon de helpa lingvo-sistemo; la Ĉekbanko, aliparte, la internaciigon de helpa monsisistemo. Ke la unua celo grava estas, neniuj Esperantisto povas dubi. Do, ĉio, kio helpas ĝian atingon devas indi la subtenon de la tuta Esperantistaro.

Sen ia dubo, la Ĉekbanko jam fariĝis anu el la plej gravaj reklamiloj en nia movado. Kial tio estas, bezonas nek multan pripenson nek klarigon; sufiĉas diri, ke la Ĉekbanko ja estas destinita ludi tre gravan rolon en la eventuala plenumiĝo de nia celo. Pro tio estas sendube la devo de ĉiu Esperantisto, ke li faru lian eblon sukcesigi la Ĉekbankon.

Je la lasta komitata kunsido de la Coventry Esperantista Grupo estis decidite, ke la societo aniĝu al la banko, kaj ke la komitatanoj forte penadu instigi la anojn, pagi siajn ŝuldojn per ĝia konto. Tiamaniere, post iom da tempo, kiam la ĉekoj trapasos la diversajn naciajn bankojn, ili fariĝos bonega reklamilo por nia movado.

Plue, estas ankaŭ decidite, ke la sekretario skribu al la Esperantistaj gazetoj klarigan leteron kun la konsilo, ke ĉiu Grupo Esperantista sekvu nian ekzemplon.

Trarigardante la klientaron de la Ĉekbanko, mi rimarkas, ke multaj estroj kaj anoj de grupoj jam havas kontojn. Tamen, laŭ nia opinio estus multe pli bone, ke la grupoj mem havu apartajn kontojn, por ke ĉiu ano povu uzi ilin.

FRANCIS W. SHAW, Hon. Sek.

40, Gresham-street, Coventry.

Franca fraŭlino, 16-jara, deziras oficon, kiel franca instruistino por geknaboj en angla familio. Si posedas la diplomon de unuagrada instruistino. Sin turni al S-ro D-ro LE DUIGON, Delegito de U.E.A., 36, rue de la Fontaine, Cherbourg, Francujo.

Esperanto Progress Abroad.

Cuba.—The October number of *Cuba Esperantisto* contains good news of the spread of Esperanto. A propaganda tour made by the editor, S-ro Antonio Ruiz, has led to the formation of Esperantist Groups in several towns. In HAVANA a "University Esperanto Club" has been started, and an Esperanto Academy has been established. Women's Esperanto Groups have been started in SANTA CLARA, CAIBARIEN, REMEDIOS, CAMATUANI and SAGUA LA GRANDE. These have now combined to form a Cuban *Virina Esperantista Asocio* for further propaganda. — Among the papers read at HAVANA during the first *National Congress of Pedagogy* is one entitled "Esperanto from a Pedagogical Point of View."

Roumania.—The *Roumanian Esperanto Society*, of which Queen Elisabeth (Carmen Sylva) is honorary president, has instituted two vigorous Esperanto courses at BUKHAREST. Esperanto is also being taught (this is the third year) in Queen Elisabeth's Asylum for the Blind. An Esperanto class for business men is meeting under the auspices of the Commercial Club "Espero kaj Progreso." An Esperanto Club for Bulgarians has been started by Bulgarians resident in Bukharest. Local *samideanoj* recently had the pleasure of a visit from S-ro Zepler, U.E.A. delegate from Breslau, on his way to Constantinople. Considerable public interest was roused by the easy manner in which, by means of Esperanto, he was able to converse with his Roumanian friends. Representatives of the Ministry for Public Education, and also of the Corporation, were present at the first lesson of the official Esperanto courses recently inaugurated by the *General Society of Commercial Clerks* in the "General Adrian Boys' School."

Russia.—Moscow: The Esperanto Institute, whose establishment we announced last month, began its winter classes on October 17. All of them are well attended. A new technical school, opened here last September, includes Esperanto in its curriculum on the same footing as French, German and English. The starting of these various classes has aroused much interest in the Moscow Press. *Vokrug Sveta* (Tra la Mondo), which is read by some 30,000 subscribers, has

instituted an Esperanto section, with articles in and on the language. So great has the demand for Esperanto literature become in the neighbourhood that a new Esperanto printing business has been established by the well-known millionaire and literary patron, Rjabušinskij. As this makes the *seventh* Esperanto press in Moscow, it would seem that printers do not find the accented letters so much of a trouble as our critics would like the public to believe!—An Esperanto Exhibition arranged in connection with a recent Congress of various Russian Co-operative Societies helped to convince many of the delegates (from twenty-eight cities) of the practical utility of Esperanto, especially those who were on their way to the International Co-operative

Congress in Hamburg.—The Esperanto Group at the University of ST. PETERSBURG now numbers upwards of one hundred members, and some fifty students are following the course given under its auspices. An Esperanto Group is in formation in connection with the Higher University Courses for Women. Twenty-four workmen are attending weekly a special class.—In HABAROVSK permission has been officially given to youths in the Military Cadet Corps to learn Esperanto.—Steps are being taken to form an Esperanto Association in ESTHONIA; and an Esperanto publishing business has been established at NARVA.

Samos.—A short time ago we had the pleasure of announcing the introduction by statute of Esperanto into the pub-

lic schools of the State of Maryland, U.S.A., as a *facultative* subject. To-day we are able to announce the introduction of Esperanto as an *obligatory* subject into the schools—not yet of England or Germany: the largest States are not always the pioneers in important social experiments!—but of the island principality of Samos, where Esperanto for some time past has been making steady progress. The exotic-looking document illustrated on this page is a facsimile of the official proclamation. For the information of those of our readers who may be unacquainted with modern Greek, a translation has been made by Mr. G. L. Browne:

Law No. 2342 of the Assembly of Samos, concerning the introduction of the Esperanto Language into the schools of the Island.

We, Andrew Emmanuel Kopasses, Prince of Samos

Α. Ν. 2342

NOMOS

Περὶ ἐκπαίδευσης τῆς γλώσσας Ἑσπεράντο
ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Νήσου

ΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΜΜ. ΚΟΠΑΣΗΣ

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ

Υπηρεσάμενοι δημοφώνως μετὰ τῆς Γενικῆς τῶν Σαμίων Συνελεύσεως,
Ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἀρθρον μονοδικόν. Ἐπιτρέπεται ἡ ὥριαν καὶ ὅλα ἐκτύπωσις ἐν τῷ Δημοσίῳ Τυπογραφεῖῳ τοῦ περιοδικοῦ τῆς ἐν Σάμῳ Ἑσπεραντικῆς Ἑταιρείας καὶ δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Διεύθυνσιν νὰ διατάξῃ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς διευκούς βοηθητικῆς γλώσσας Ἑσπεράντο, εἰς ὅλα τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς Νήσου, ἥς ἡ διδασκαλία ὡς προαιρετικὸν μᾶθημα ἀναγκάζεται ἐν τοῖς ὠρολογίσις προγράμμασι καὶ γενήσεται ἐν τοῖς ὡς εἴρηται ἐκπαιδευτηρίοις ἀνωστὸν ὑπὸ πρωτόπων τῆς εἰρημένης Ἑταιρείας.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Γενικῆς τῶν Σαμίων Συνελεύσεως καὶ παρ' ἡμῶν επικυρωθεὶς, κοινοποιήσεται ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Διοικ. Γραφείου καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τῆς Ἡγεμονίας.

Ἐγένετο καὶ ἐξεδόθη ἐν Λιμένι Βαθείας τῇ ἡμέρᾳ Ὀκτωβρίου τοῦ γυλιώτου ἐνεκροιστοῦ δεκάτου ἔτους.

Ἀνδρέας Ἑμμ. Κοπάσης

Ἀρ. πρὸς. 5618

Κοινοποιεῖται ἀρροδίως οἷς δεῖ.

Ἐν Λιμένι Βαθείας τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 1910.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἡγέρ. Διοικ. Γραφείου

Ἰω. Κ. Ψαυντῆς

voting in conformity with the General Meeting of the Assembly of Samos, resolve and decree:—

1st and sole article, that entire printing of the periodical gazette of the Samos Esperanto Society be undertaken gratis by the Public Printing Office, and that authority be given to the Executive Government to order the introduction of the International Auxiliary Language Esperanto into all the schools of the Island, to be inscribed upon the time-tables of the curricula, as an obligatory subject, and to be taught free of charge in the said schools by persons of the said Society.

The present law, voted by the General Meeting of the Assembly of Samos, and ratified by ourselves, shall be published by our Executive Government Office, and shall be made a law of the Principality. Given at the Port of Vathy this 8th October, 1910.

ANDREW EMM. KOPASSES.

Bohemia.—Another very successful gathering was the Second Bohemian Esperanto Congress, organised by the *Bohema Unio Esperantista*, which took place in PRAGUE at the end of September. For a whole fortnight, by special permission, special placards announcing this were fixed up in the city electric trams. Delegates were present from twenty-six Bohemian Esperanto Groups. Representatives also took part from England, Germany, Poland, Bulgaria, and the German-speaking section of Austria. Over 300 persons witnessed the performance of an Esperanto play. Much interest was aroused by the Congress, which demonstrated to the public and to the more newly-recruited *samideanoj* that Esperanto is a living language of very practical value for international intercourse. — The *Bohema Esperantisto* (*Cesky Esperantista*) edited by H. K. Bouška in classic and elegant Esperanto, has just completed its fourth year. *Niajn gratulojn!*

Belgium.—The Organising Committee, *La Sepo por la Sepa* (the Seven for the Seventh), is working vigorously for the success of the Seventh Esperanto World-Congress to be held at ANTWERP next August. Meetings of the committee have been held weekly already since June 2.—An *aligilo* for membership to the Congress (5 Sm., 10 shillings) will be included with next month's *B.E.*—In order to prevent any numerical division of the Esperantist forces, the "Sepo" and the U.E.A. have agreed that the annual Congress of the U.E.A. be held in Antwerp on August 18, i.e., two days before the Universal Congress. It would also be well if other specialist Esperanto societies would also arrange to hold their annual meetings during the general Congress.—Among the programme items already promised is the performance, by the Royal Netherland Theatrical Company, of "Kaatje," a charming four-act drama by Paul Spaak, translated into Esperanto verse by Dr. Van der Biest. The actors are already enthusiastically studying Esperanto. There will also be various literary competitions, and the "Sepo" will be glad to receive donations of prizes in this connection.—Besides the special instruction in Esperanto given to the actors and actresses at the Royal Netherland Theatre, there are also being arranged special lessons for some forty police officers and constables.—"The "Sepo" requests that groups also have themselves registered as members of the Congress; they will thus help towards the general expenses, and will receive for their Esperanto libraries all the Congress documents.—*Laŭ "G.E."*

United States.—The *Amerika Esperantisto* for November has an interesting and significant article by Mr. J. D. Hailman on "Progress in Pittsburgh." We reproduce it as illustrative of the manner in which Esperanto is now being taken up by unprejudiced minds all over the world. The writer says:—

"The Congress at Washington has had the effect in Pittsburgh of bringing to the support of the Pittsburgh Esperanto Society and the Esperanto movement in general a number of the best business and professional men of the city. During September an earnest effort was made to interest such men, not that they were necessarily expected, or even asked, to learn the language, but because it was felt that the time had arrived when men of this calibre ought to be conversant with Esperanto as a great and useful world movement and ought to assist it, at least by their moral influence. Many of the solid men of the city apparently hold the same view, for results have been very gratifying and the society has received many accessions to its membership, and will receive more.

"To initiate these new adherents, a dinner was given on the evening of September 29 at the University Club, at which were present about forty persons. By a happy coincidence, Prof. A. Cotton, of Paris, whom many will remember meeting at the Sesa, was in the city on his way home from California, and he also attended. During the evening he addressed the assembly in Esperanto, which J. M. Clifford translated into English. Addresses touching upon various phases of the movement were made by Messrs. Fisher, Kerr, Hailman and Clifford, special stress being laid by the latter upon the usefulness of Esperanto to the educator. Remarks were then made by a number of those present, including Dr. McCormick, Chancellor of the University of Pittsburgh; Dr. Lindsey, President of the Pennsylvania College for Women; Prof. Hamilton, Superintendent of Schools of Alleghany County; Prof. Crabbe, Principal of Shady Side Academy; Prof. Armstrong, Principal of East Liberty Academy; Prof. Rynearson, Superintendent of the Pittsburgh High School; Mr. Myers, editor of the *Pittsburgh Post* and *Pittsburgh Sun*; Mr. Childers, British Consul in Pittsburgh, and Mr. Lucien Scaife.

"These gentlemen urged upon their hearers the serious character of the Esperanto movement and promised to use their influence in furthering it. Dr. McCormick, especially, was emphatic in his demand that Pittsburgh support the movement, and expressed the hope that the schools and colleges would give Esperanto a serious trial. He gave permission for the immediate establishment of a class in the University of Pittsburgh. Prof. Armstrong, whose academy is entirely under his own control, offered to make a test of the contention of Esperantists that knowledge of the language is a stepping-stone to the acquirement of the national tongues, and proposed to enter it in his curriculum as a compulsory subject, requesting the aid of the Pittsburgh Esperanto Society in securing a teacher. Needless to say, this opportunity, so long anxiously awaited, will not be permitted to pass, and, if Prof. Armstrong can report favourably next year, the victory of Esperanto in Pittsburgh is assured, as the other educators present, representing practically all the schools and colleges of the city, agreed that if such a test proved satisfactory, it would be a demonstration of Esperanto's worth in language study which they could not afford to disregard, and its introduction into their institutions would probably soon follow."

Following on the above comes the news that *The Standard Underground Cable Co.*, an important and well-known business house in Pittsburgh, has been lately making use, with very satisfactory results, of the Esperanto-Consul system of the Universal Esperanto Association to obtain information as to the financial standing of customers in Brazil, Mexico and Japan, &c. The firm is doing this as a test. We congratulate them on their initiative and commend their example to go-ahead British houses. As an international "information-getter" Esperanto has no equal. It is also inexpensive!

The Esperanto Press Club.

We have an announcement of considerable importance to make this month, and we make it with all the more pleasure because it records a step in the right direction. That step is the formation by one of our members—Mr. C. E. Boardman—of a Club with the above title, which will have for its object the systematic organisation and encouragement of Press propaganda work throughout the British Isles in the best interests of Esperanto. Our friends in France, Germany, Holland and Norway are already actively engaged in this form of organised effort, and it is singularly gratifying to find that we are not likely to lag behind other countries for want of energy to bestir ourselves in so necessary a work as Press propaganda.

Mr. Boardman has drawn up a scheme admirably calculated to serve the purpose he has set in view, and one which must, we think, go far towards solving the problem of how to educate the people of Britain, through the newspapers and periodicals they read, to a practical conception of all that Esperanto is and does. The scheme is not a hastily conceived one. Its author evidently has thought deeply on the details of his subject, and has arranged his thoughts with method and lucidity.

Propaganda work connotes enthusiasm, and for enthusiasm to become general the matter enthused over must be something of substance presented in terms of conviction. There is much wholesome enthusiasm behind the Esperanto Press Club, and it has the advantage of being supported by all the material which goes to ensure practical success. The idea embodied is sound, is excellently elaborated, and has met with the unanimous approval of independent authorities who ought to possess from ripe experience the power of gauging its inherent possibilities.

Thus it is that we find before us a copy of the printed scheme as it has been privately circulated—a neat exposition which we trust will meet with the acceptance it deserves. Dr. Pollen's name appears as National President of the Club, and many well-known names are included in the list of vice-presidents. The Central Committee of Control invites one to regard with confidence the manner in which its affairs will be administered.

As the Club has been affiliated to the B.E.A., we shall make a point of recording its progress in these columns month by month. In the meantime, we would strongly urge all those who are at all interested in the journalistic propagation of Esperanto to place themselves in communication with the Organising Secretary, Mr. C. E. BOARDMAN, *Secretary's Office, Brodick Castle, Arran, N.B.*

Universal Esperanto Association.

To the Editor of THE BRITISH ESPERANTIST.

DEAR SIR,—I should like to add my testimony to that of the many Esperantists who feel that the Universal Esperanto Association has been of service to them.

A short time ago I received from the delegate in Haarlem, Holland, an Esperanto *gvidlibro* of the town. Later on, I decided to spend a few days in Holland, and naturally wrote to Haarlem stating my requirements, and duly received a cordial reply which made me decide to go. After writing to Rotterdam I set out *via* Grimsby, all alone. The companion in my berth was a gentleman who knew little of Esperanto, so I gave him a lecture before turning in. At Rotterdam we received such courteous treatment that my companion went off on his way with decided feelings as to

the benefits to be obtained through Esperanto. At Haarlem the treatment received was more than kind. The delegate, S-ro Hubermehl, and his wife, the president of the group, S-ro Sevenhuijsen, and his wife, and other *samideanoj* were very real friends. At Amsterdam Station I was met by the vice-delegate, S-ro Mudde, who spent Sunday endeavouring to be of service to me. To him and his good wife many thanks. At The Hague it was a pleasure to meet *samideanoj* at the Esperanto Office before returning home. *Vivu, kresku kaj floru la verda standardo.*

MAURICE PEARSON.

Ne forgesu Bulonjon-apud-Maró!

Malfeliĉego ĵus trafis la urbon, kiu organizis nian unuan Esperantistan Kongreson. En la noktoj de 11a kaj 12a de Novembro okazis terura ventego. Sekvis la plej granda markatastrofo, kiu ĝis nun afliktis Bulonjon. En unu horo pereis ok fiŝistoj, lasante pli ol du cent orfojn, kiuj estas hodiaŭ en la plej profunda mizero.

Multaj francaj ĵurnaloj jam malfermis mondonacon. Ĉe ni Esperantistoj ankaŭ ne devus praktike montri nian kompaton? Ĉu ni ne devus memori, ke ni ne forgesas tiun urbon, kiu malfermis la Unuan Esperantistan Kongreson kaj nin akceptis?

Certe ni devus pruvi nian dankemecon per mondonaco tutmonda. Ĉiu el ni povas pli aŭ malpli fari ion por tiuj malfeliĉaj orfoj: neniu forlasu nian alvokon!

Ne nur tio estos bona propagando, sed ankaŭ tre bona ago, konigante nian Esperantisman unuigon kaj interkomprenigon.

Sendu vian monferon aŭ al la B.E.A., aŭ rekte al S-ro Maurice Duchochois, Esperantista Konsulo, 32 quai Gambetta, Boulogne-sur-Mer, por disdonigo al la malfeliĉaj orfoj.

Alvoko

al la Esperantistaj Oficistoj kaj Oficistinoj en ĉiuj Landoj.

Konsiderante, ke la ĉiufaka oficistaro (komerca, industria, banka, k.c.) multege povas helpi la disvastigon de Esperanto, precipe en la komerco kaj industrio;

Ĉar por plej bone trafi nian celon, ni devas interesigi la oficistajn societojn en ĉiuj landoj;

Ĉar aliflanke, la oficistoj esperantistaj devas uzi Esperanton por internacie pritrakti, ekster ĉia religia kaj politika demando, la moralajn kaj materialajn interesojn de la oficistoj;

Ni opinias ke estas necese, fondi internacian societon de oficistoj kaj oficistinoj esperantistaj, kaj

Ni petas ĉiujn gekolegojn, kiuj volas kunlabori al la efektivigo de nia projekto, ke ili konigu sin al S-ro Frans Schoofs, Kleine Beerstraat 45, Antwerpen.

La 1-an de Januaro, 1911, tiu samideano konigos al ĉiuj skribintoj la nomaron de la personoj, kiuj deklaris sin pretaj por kunhelpi al la fondo de la Int. Oficista Societo. Oni tiam elektos oficialan titolon kaj provizoran komitaton, kaj oni pridiskutos la regularon, k.c.

Ni faras varman alvokon al ĉiuj esperantistaj geoficistoj, ke ili respondu kiel eble plej baldaŭ, por ke ni povu prepari la arangon de grava kunveno de esperantistaj oficistoj dum la Sepa Kongreso de Esperanto.

FRANS SCHOOFS (*Antwerpen*), EM. I. NICOLAU (*Bukureŝto*), A. RAMAMONJISOA (*Tananarivo*, Madagaskaro), F-ino SELMA FRAENKEL (*Aachen*), H. BLOK (*Rotterdam*), HERBERT E. SACH (*Croydon*, Anglujo).

Council Meeting B.E.A.

Held at the offices of the Association on Monday, November 14, with Mr. F. M. Sexton, and afterwards Mr. H. Bolingbroke Mudie, in the chair. *Present:* Colonel Gale, Messrs. Chatterton, Cox, Flügel, Mercer Hollis, Honeysett, Kalisky, Phillimore, Rolston, Sawyer, Misses Blake, Holmes, Lawrence, O'Brien, Schafer. *In attendance:* Messrs. Mann, Millidge, Wackrill, and the Secretary.

Finance.—Mr. Chatterton and Mr. Mudie having explained the scheme of a Guarantee Fund formulated and circulated among the members with the November number of the journal, the Council, after a short discussion, approved and formally adopted the scheme.

Esperanto Press Club.—A scheme prepared by Mr. C. E. Boardman for the formation of such a Club was brought before the meeting, fully discussed and unanimously approved, the members of the Council promising their cordial support. Mr. Boardman's request that the Council elect the governing body for the first year was referred to the next meeting. The matter of devoting space for the Club's announcements in THE BRITISH ESPERANTIST was left to the discretion of the editor.

Propaganda League.—A letter was read from Mr. Blott, together with the rules of the League. In accordance with the request therein, the Council nominated two of its members, Miss C. M. Holmes and Mr. Archibald Sharp to represent it on the committee of the new League. The question of space in THE BRITISH ESPERANTIST for the announcements of the League was left to the discretion of the editor.

Esperanto Greeting Card.—The design prepared by Mr. C. A. Sheehan, and presented by him to the Association, was submitted. The design was accepted, and Mr. Sheehan was heartily thanked for his generous gift.

Skota Konstruaja Plumbisto, nuntempe senlabora, deziras oficon ie, kun espero de konstanteco. Bona plumbsurmetisto kaj doma varmakva instalisto; bone scias pri ĉiuspecaj sanitaraj aferoj; havas naŭ jarojn da sperto kaj unuagradajn referencojn. — Proponojn al No. 1,768, B.E.A., 133-6, High Holborn, London, W.C.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj do tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.*

778. **Pittsburg (Penna.), U.S.A.**—S-ro W. E. Winn, P.O. Box 464, deziras korespondadi kaj interŝanĝi ilustr. pkartojn kun ĉiulandanoj; preferas kartojn kun portretoj de eminentuloj. Tuj respondos.

823. **Budapest (Hungarujo).**—S-ro J. Gabor, VIII. Prater u. 16. I. 11., deziras interŝanĝi ilustritajn poŝtkartojn. Ĉiam tuj respondos.

829. **Portland (Oregon), U.S.A.**—S-ro W. E. Wells, 545, Morrison, deziras korespondi kun gefremdlanduloj per p.k. aŭ leteroj. Nepre respondos. Volonte donos informojn pri tiu ĉi lando.

830. **Poole (Dorset), Anglujo.**—S-ro Victor Hawkes, "Hermitage," deziras interŝanĝi poŝtmarkojn kun filatelistoj. Ĉiam kaj tuj fidele respondos.

833. **Bhagalpur (Hindujo).**—S-ro D. N. Ghosh, c/o D-ro J. N. Ghosh, deziras korespondi kun alilandanoj kaj interŝanĝi poŝtmarkojn.

834. **Kordova (Resp. Argentina).**—S-ro M. Toledo, Str. Lima 234, dez. koresp. per pk. kaj let. Li serĉas ankaŭ poŝtmark-kolektantojn en sia lando por eksterlanduloj, sed li mem ne kolektas.

835. **Moskvo (Rusujo).**—S-ro Viktor V. Patrunjkin, studento en Moskva Universitato, Arbat, Sivcev-Vraĵek d. No. 20, kv. No. 8, deziras korespondadi kun alilandanoj.

836. **Wheeling (W. Va.), U.S.A.**—D-ro W. S. Hamilton, Natl. Exchange Bank, deziras korespondi kun alilandanoj.

837. **Budapest (Hungarujo).**—S-ro T. Gabor, VIII. Prater u. 16. I. 11., deziras interŝanĝi ilustritajn poŝtkartojn. Ĉiam tuj respondos. (73)

838. **Nelson (Nov-Zelando).**—S-ro Harold Whiting, Maitai, deziras korespondadi kun alilandanoj.

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EXTRACT FROM RULES.—"If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member."

J. ALMOND, 140, Stanhope-street, Hampstead-road, London, N.W.; Miss L. BURTON, 53, Alfred-street, Bury, Lancs.; J. C. COOPER, 610, Grant-street, McMinnville, Oregon, U.S.A.; V. C. DIBBLE, jun., 76, Wentworth-street, Charleston, S.C., U.S.A.; C. S. DOUGALL, M.A., The Institution, Dollar, Scotland; C. C. GOLDSMID, 16, Lincoln-street, Werneth, Oldham, Lancs.; Dr. F. FRIEDMAN, 4, Willett-street, New York City, U.S.A.; Mrs. L. DE L. HELLIWELL, 64, Brunswick-avenue, Toronto, Canada; Miss E. E. SCRACE, "The Tea Cosey," Calverley-road, Tunbridge Wells; G. WARE, High-street, Billingshurst, Sussex; A. P. WARRINGTON, Norfolk, Va., U.S.A.; T. WILLIAMS, "Alston," Blandford-road, Beckenham, Kent.

NEW FELLOWS.

G. WILSON BURN, M.R.C.S., Cromer; W. G. ADAMS, Seattle-Wash., U.S.A.; Miss C. A. DERBY, Boston, Mass., U.S.A.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

*CHAS. N. ATHEY, Newcastle-on-Tyne.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

*MRS. MARY M. STEELE, Hobart, Tasmania; *Rev. R. BASIL PRIMAVESI, O.S.B., Warrington, A. W. ROSS, Vivien, G.M., W. Australia; *Rev. CHAS. CHAMBERS, London, E.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

Mondonacoj.

	£	s	d.
Sumo laŭ antaŭa listo	9	5	10
G. Douglas Buchanan, F.B.E.A., Glasgow ...	1	1	0
John Bredall, Croydon	5	0	0
Clement Hill, St. Leonards	1	0	0
Cuthbert C. Grundy, Blackpool	0	15	0
Henry Wood, Burslem	0	5	0
F. G. Rowe, Nottingham	0	8	4
	£17	15	2

Notice is hereby given that the next meeting of the Council of the B.E.A. will be held on Monday, December 12, at the offices of the Association, 133, High Holborn, London, W.C., at 6.30 p.m. Following meeting, January 9, 1911.